

Lokalplan nr. 283 Ringkøbing-Skjern Kommune

er d. 12.11.2013 delvis aflyst.

Det aflyste område er i stedet omfattet af:

Lokalplan nr. 349 Område til teknisk anlæg (solcelleanlæg), Nørhede/Hjortmose

Lokalplan nr. 283 Ringkøbing-Skjern Kommune

er d. 17.06.2014 delvis aflyst.

Det aflyste område er i stedet omfattet af:

Lokalplan nr. 365 Område til teknisk anlæg (solcelleanlæg), ved Hjortmose nord for Røgind.

Lokalplan nr. 283

For et område til vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Ringkøbing-Skjern Kommune

20. november 2012



Ringkøbing-Skjern Kommune

Lokalplan nr. 283 for et område til vindmøller ved Nørhede til Hjortmose er udarbejdet af PlanEnergi, Vestergade 48 H, 2. tv, 8000 Århus C i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommunes planafdeling.

Nærmere oplysninger

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur
Toften 6
6880 Tarm
Planlægger: Rebecca Molders, tlf. 9974 1040

Forsidebilledet viser vindmøllerne ved Nørhede til Hjortmose fra Novej lige syd for No



Vejledning

Hvad er en lokalplan?	side 4
-----------------------------	--------

Redegørelse

Lokalplanens baggrund og formål	side 5
Lokalplanområdet	side 6
Lokalplanområdets omgivelser	side 7
Lokalplanens indhold	side 7
Lokalplanens sammenhæng med anden planlægning	side 13
Miljøvurdering	side 18
Tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder	side 18
Servitutter	side 19

Planbestemmelser

Indledning	side 20
1. Formål	side 21
2. Område og zonestatus	side 21
3. Arealanvendelse	side 22
4. Udstykning	side 22
5. Bebyggelsens placering og omfang	side 23
6. Bebyggelsens udseende	side 25
7. Ubebyggede arealer	side 26
8. Veje, stier og parkering	side 26
9. Tekniske anlæg	side 27
10. Miljø	side 27
11. Grundejerforening	side 27
12. Betingelser for, at ny bebyggelse må tages i brug	side 27
13. Lokalplan og byplanvedtægt	side 27
14. Servitutter	side 27
15. Retsvirkninger	side 27
Vedtagelsespåtegning	side 29

Bilag

Matrikelkort	Bilag 1
Eksisterende forhold	Bilag 2
Arealanvendelseskort	Bilag 3

Vedhæftet:

Ikke teknisk resume af VVM-redegørelse og miljørapport ”Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose”.

Sammenfattende redegørelse – vindmøller ved Nørhede til Hjortmose.

Behandling af bemærkninger og indsigelser ved offentlighedsfasen for vindmøller ved Nørhede til Hjortmose.

Hvad er en lokalplan?

Lokalplaner skal styre den fremtidige udvikling i et område og give borgerne og byrådet mulighed for at vurdere konkrete tiltag og sætte dem i sammenhæng med planlægningen som helhed.

I en lokalplan fastlægger byrådet bestemmelser for, hvordan arealer, nye bygninger, beplantning, veje, stier osv. skal placeres og udformes inden for et bestemt område.

Lokalplanen består af:

Redegørelsen, som beskriver baggrunden og formålet med lokalplanen og fortæller om lokalplanens indhold. Herudover redegør den bl.a. også for de miljømæssige forhold, og for hvordan lokalplanen forholder sig til anden planlægning, og om gennemførelsen af lokalplanen kræver tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder.

Planbestemmelserne, der er de bindende bestemmelser for områdets fremtidige anvendelse. Illustrationer og tekst, der er skrevet i *kursiv*, har til formål at forklare og illustrere planbestemmelserne og er således ikke direkte bindende.

Bilag:

Matrikelkort, der viser afgrænsningen af området i forhold til skel.

Eksisterende forhold, der viser, hvorledes området er disponeret ved udarbejdelsen af lokalplanforslaget.

Arealanvendelseskort, der viser, hvordan området er disponeret. Kortet hænger nøje sammen med lokalplanbestemmelserne, som er bindende. I tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse mellem kort og bestemmelserne, er det teksten, der er bindende.

Ikke teknisk resume af VVM-redegørelse og miljørapport.

Hvornår laves der lokalplan?

Planloven bestemmer, at byrådet har *pligt* til at lave lokalplan, før der gennemføres større udstykninger eller større bygge- og anlægsarbejder, herunder nedrivning af byggeri. Endvidere har byrådet denne pligt, når lokalplanen er nødvendig for at sikre kommuneplanens virkeliggørelse eller, når der skal overføres arealer fra landzone til byzone.

Byrådet har *ret* til på ethvert tidspunkt at beslutte at udarbejde et lokalplanforslag.

Lokalplanforslaget

Når Byrådet har udarbejdet et forslag til lokalplan, offentliggør kommunen det i mindst 8 uger. I den periode har borgerne lejlighed til at komme med bemærkninger, indsigelser eller forslag til ændringer. Når offentlighedsperioden er slut, vurderer byrådet, i hvilken udstrækning det vil imødekomme eventuelle indsigelser og ændringsforslag. Herefter vedtager byrådet planen endeligt.

Hvis Byrådet, på baggrund af de indkomne indsigelser eller efter eget ønske, vil foretage så omfattende ændringer, at der reelt er tale om et nyt planforslag, starter proceduren forfra med offentliggørelse af et nyt lokalplanforslag.

Den endelige lokalplan

Når byrådet har vedtaget lokalplanen endeligt og bekendtgjort den i avisen, er den bindende for de ejendomme, der ligger inden for lokalplanens område. Det betyder, at der ikke må etableres forhold i strid med planens bestemmelser.

Lovlig eksisterende bebyggelse eller lovlig anvendelse, som er etableret før lokalplanforslaget blev offentliggjort, kan fortsætte som hidtil, selvom det er i strid med lokalplanen - også efter ejerskifte. Lokalplanen medfører ikke pligt til at gennemføre de bebyggelser eller anlæg, der er beskrevet i planen.

Retsvirkninger

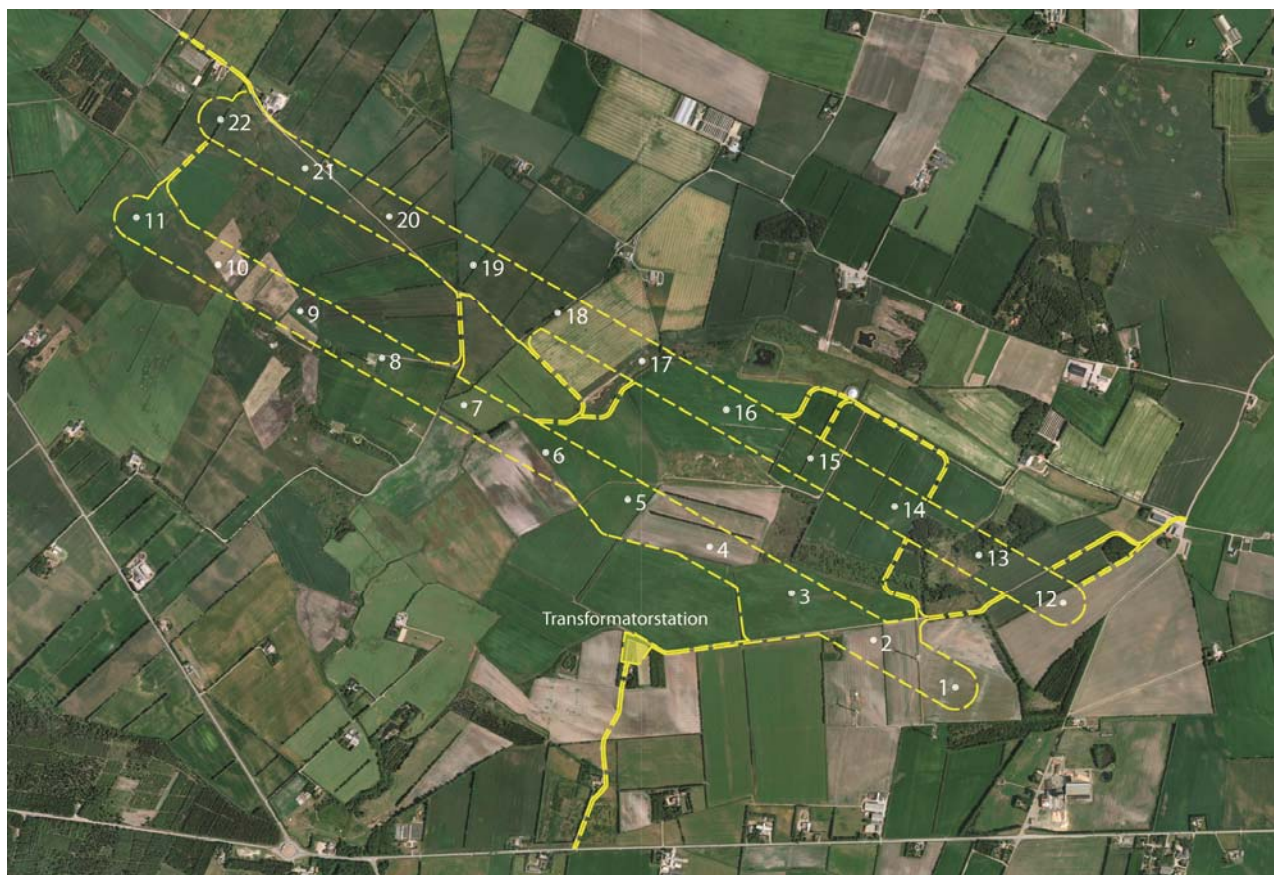
Lokalplanens retsvirkninger er nærmere beskrevet i afsnittet Retsvirkninger i lokalplanen.

Kommuneplantillæg nr. 14

Lokalplanen er *ikke* i overensstemmelse med de gældende kommuneplanrammer. Derfor ændres de eksisterende kommuneplanrammer i et tillæg til kommuneplanen. Tillægget offentliggøres samtidig med lokalplanen og med samme indsigelsesfrist.

Ikke teknisk resume - VVM-redegørelse og miljørapport

Et ikke teknisk resume af udarbejdet VVM-redegørelse og miljørapport er vedhæftet. VVM-redegørelsen og miljørapporten bliver offentliggjort samtidig med kommuneplantillægget og lokalplanen og kan ses på www.rksk.dk



Figur 1. Lokalplanområdets afgrænsning. Mål: 1:27.000. En kilometer er 3,6 cm lang

Lokalplanens baggrund og formål

Baggrunden for lokalplanen er en ansøgning om at udskifte og udvide de to vindmøllegrupper i Nørhede og Hjortmose fra ejerne af de eksisterende vindmøller og en del lokale lodsejere. Der står i dag to grupper med tre vindmøller med totalhøjde lige under 100 meter med en samlet kapacitet på 10,5 MW. I stedet ønsker ansøgerne at opsætte i alt 22 vindmøller i to lige lange og parallelle rækker. De nye vindmøller vil alle have en totalhøjde på op til 149,9 meter.

Ønsket er i overensstemmelse med kommunens vision om at være selvforsynende med energiproduktion fra alternative energikilder i 2020. Denne lokalplan giver mulighed for opstilling af maksimalt 22 vindmøller med en totalhøjde på op til 149,9 meter og elforsyningsanlæg, herunder en transformatorstation, en eller flere koblingsstationer og lignende. Endvidere kan der blive mulighed for at opføre et besøgscenter i tilknytning til tek-

nikbygningen på transformatorstationen. For at overholde afstandskrav fra vindmøllerne til nabo-boliger ved projektet vil der blive nedlagt 12 boliger.

Debatfase

Ringkøbing-Skjern Kommune har gennemført to forudgående debatfaser for projektet, den sidste fra 21. december 2011 til 12. januar 2012. Anden debatfase blev afholdt, da der viste sig mulighed for at sætte flere og større møller op. De indkomne bemærkninger er indgået i udarbejdelse af VVM-redegørelse og miljørapport.

Projektforslag

Lokalplanen giver mulighed for placering af 22 ens vindmøller med totalhøjde op til 149,9 meter opstillet på to parallelle rette linjer og elforsyningsanlæg, herunder transformatorstation.

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Lokalplanen giver mulighed for placering af vindmøller med en totalhøjde op til 149,9 meter og en rotordiameter indenfor 90 og 113 meter. Endvidere giver lokalplanen mulighed for placering af elforsyningsanlæg, herunder transformatorstation. Sluttelig giver lokalplanen mulighed for at placere et besøgscenter for skoler og andre vindkraftinteresserede i en bygning tilknyttet teknikbygningen ved transformatorstationen.

Realisering af projektet forudsætter nedlæggelse af beboelsen på i alt 12 boliger, der ligger på Hjortmosevej, Trehedevej, Lervangvej og Herningvej, da afstandskravene om minimum 4 gange totalhøjden til nærmeste nabo samt kravene i støjbekendtgørelsen for vindmøller ikke kan overholdes ved de pågældende boliger.

For at landskabet omkring vindmølleparken kan se ordentligt ud, efter lokalplanen er realiseret, vil Ringkøbing-Skjern Kommune i VVM-tilladelsen betinge, at boligerne bliver nedlagt.

Formålet med lokalplanen

Formålet med lokalplanen er at sikre arealer til ovennævnte projektforslag på en måde, der udnytter de egnede områder til vindmøller bedst muligt, og at sikre, at vindmøllerne fremtræder ensartede og harmoniske i landskabet.

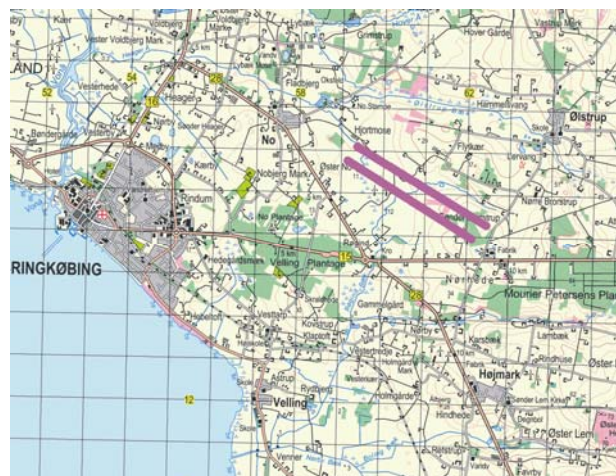
Formålet er endvidere at sikre arealer til elforsyningsanlæg og lignende, herunder transformatorstation og koblingsstation. Det skal endvidere sikres, at vindmøllerne er til minimal gene for naboer, ved at støj og skyggekast minimeres.

Yderligere skal jordbrugets interesser tilgodeses ved, at vindmøller og tilkørselsveje bliver placeret, hvor de generer landbrugsdriften mindst muligt. Sluttelig skal lokalplanen sikre, at vindmøllerne placeres i området på en måde, så der ikke sker skade på diger, gravhøje og på naturbeskyttede arealer.

Lokalplanområdet

Beliggenhed og afgrænsning

Lokalplanområdets beliggenhed er vist på figur 1. Området ligger cirka 1,3 kilometer sydøst for No. Vest for lokalplanområdet ligger Novej, og syd for lokalplanområdet løber hovedvej 15, Herningvej.



Figur 2. Lokalplanområdets placering

Områdets størrelse, anvendelse og zonestatus

Området omfatter et areal på cirka 136 ha, der ligger i landzone. Området anvendes i dag primært til landbrug og til vindmøllepark.

Trafikale forhold

Inden for lokalplanområdet er der cirka seks kilometer eksisterende markveje og eksisterende tilkørselsvej til de seks vindmøller, som genbruges og eventuelt forstærkes og udvides samt cirka syv kilometer nye veje. Tilkørsel til lokalplanområdet sker ad Hjortmosevej mod nordøst for dele af den lette trafik og ad Lervangvej fra sydøst med alle lastvognstog og specialtransporter. Noget af den tunge trafik med grus og beton sker ad Novej ad eksisterende vej ved Novej 16. Tilkørsel til transformatorstationen, der bliver placeret ved Herningvej 117, hvor en bolig nedlægges, sker enten fra Herningvej ad eksisterende indkørsel eller via Lervangvej fra vindmølle nr. 3.

Kultur- og rekreative interesser

Der er enkelte beskyttede diger i projektområdets sydøstligste del, men ingen af vindmøllerne og tilhørende arbejdsarealer placeres, så de gennembryder digerne. Digerne ligger langs eksisterende tilkørselsvej til vindmøllerne i Nørhede. Hvis det mod forventning bliver nødvendigt at udvide vejen til vindmølle nr. 1 og nr. 2, vil de blive udvidet modsat digerne.

I og nær lokalplanområdet ligger tre gravhøje. Se bilag 2 og 3. Den nordligste ligger cirka midt imel-

Redegørelse Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

lem og nordøst for vindmølle nr. 4 og nr. 5. Der vil ikke være vingeoverslag over beskyttelseslinjen på de 100 meter fra gravhøjens fod, og ingen veje anlægges inden for beskyttelseslinjen. Umiddelbart syd for tilkørselsvejen til de eksisterende vindmøller ved Nørhede, som bliver genanvendt, ligger en gravhøj. Vejen langs gravhøjen vil ikke blive udvidet, og vindmølleanlægget og tilhørende veje og arbejdsarealer vil således ikke være i konflikt med beskyttelseslinjen for denne gravhøj. Den tredje gravhøj ligger sydøst for vindmølle nr. 1 og nr. 12 og bliver heller ikke berørt af vindmølleprojektet.

Det vurderes, at de kendte kulturhistoriske spor ikke vil blive generet af de nye vindmøller. Rekreativt bliver lokalplanområdet i mindre grad brugt til gåture i det åbne land.

Lokalplanområdets omgivelser

Projektområdet ligger i det ret flade overgangslandskab mellem Skovbjerg Bakkeø og fjordlandskabet omkring Ringkøbing, 10 til 38 meter over havet stigende fra nord til syd ved Herningvej. Området er præget af mange hegn og omgivet af et ret åbent fladt landskab mod vest og sydvest. Mod østnordøst ændres landskabet uden markante overgange til den bakkede og skovklædte bakkeø. Idet områdets omgivelser har en stor skala, er uden bratte overgange og uden markante landskabselementer, er landskabet robust overfor et stort vindmølleanlæg. Her ud over er der god afstand til de internationale beskyttelsesområder ved og i Ringkøbing Fjord, Vest Stadil Fjord og Stadil Fjord.

Selve projektområdet ligger i et halvåbent landskab på opdyrkede landbrugsarealer mellem Herningvej, Novej, No og Ølstrup. Bebyggelsen omkring projektområdet består af landbrugsejendomme, der ligger langs vejene. Omkring området ligger byerne No knap 1,5 km mod nordvest, Ølstrup cirka 3,0 km mod nordøst og Højmark cirka 4,0 km mod syd.

Lokalplanens indhold

Anvendelse

Lokalplanen udlægger areal til opstilling af op til 22 vindmøller med tilhørende adgangsveje, fundamenter og arbejdsarealer. Desuden udlægger lokalplanen areal til elforsyningsanlæg.

Produktionen på 22 vindmøller er beregnet til at blive op til 212.000 MWh årligt, det svarer til cirka 61.500 husstandes elforbrug.

Bebyggelse og anlæg

Vindmøllerne er traditionelle danske moderne møller. Ved projektforslaget opstilles 22 vindmøller. Der er tale om to visuelt næsten identiske vindmøller. Det vil enten være en vindmølle med navhøjde på 92,5 meter, rotordiameter 113 meter og totalhøjden 149,0 meter, eller en vindmølle med en navhøjde på 94 meter, en rotordiameter på 112 meter og en totalhøjde på 149,9 meter. Selv om navhøjden er 94 meter, vil totalhøjden kun være 149,9 meter, fordi rotoren står skråt, så vingen i øverste position læner sig bagud og dermed maksimalt vil toppe i højden 149,9 meter.

Vindmøllerne vil blive opstillet på to rette parallelle linjer med en indbyrdes afstand mellem møllerne på cirka 350 meter.

Lokalplanen fastsætter maksimal højde og antal og fastsætter, hvor vindmøllerne kan placeres inden for lokalplanområdet. Bestemmelserne skal sikre, at vindmøllerne belaster det omgivende landskab mindst muligt.

Ud over vindmøllerne vil der eventuelt blive opstillet 4 - 8 teknikbygninger til koblingsstationer og SCADA-anlæg på maksimalt 30 m² hver. Alle de mindre bygninger vil maksimalt være 2,5 meter høje. Sandsynligvis vil alle bygninger til SCADA-anlæg blive placeret i en udvidelse af bygningen på transformatorstationen. Koblingsstationerne, der maksimalt er op til 6 m² hver bliver ikke etableret, hvis den nærmere projektplanlægning viser, at det er mere optimalt at tilslutte de enkelte vindmøller direkte til transformatorstationen.

For tilkobling til det overordnede højspændingsnet bliver der opsat en transformatorstation med to 60/10 kV transformere. Transformatorstationen kan optage et areal op til 10.000 m². Ved stationen skal der placeres en teknikbygning, der kan blive op til 130 m² og have en højde op til 5,0 meter. Ved transformerne kan der blive opstillet to master med en højde op til 7,6 meter. Inden for arealet giver lokalplanen endvidere mulighed for etablering af andre elforsyningsanlæg, ligesom teknikbygningen kan udvides op til 350 m² for at give mulighed

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

for at placere SCADA-anlæg og evt. et besøgscenter.

Trafik

Tilkørselsvejen til de tre eksisterende vindmøller ved Nørhede fra Lervangvej bliver anvendt som tilkørsel til alle vindmøller med specialtransporter og lastvognstog. Enkeltlæs med beton- og grus kan også ankomme via eksisterende vindmøllevej til Hjortmose vindmøllepark fra Novej 16. Tung trafik ledes uden om No. Lette køretøjer kan i både anlægs og driftsperioden køre ind via No til Hjortmosevej. Det påtænkes at nedklassificere Hjortmosevej fra offentlig vej til privat fællesvej på strækningen syd for tilkørsel til Hjortmosevej 5. Hjortmosevej er derfor markeret som en del af lokalplanområdet på kortbilag 1-3.

Adgangsveje bliver anlagt på eksisterende markveje eller som nye veje med en kørebane på op til 5,5 meter, dog med større bredde ved sving. I alt bliver der nyanlagt eller forstærket cirka 13 kilometer veje. Vejene bliver udformet, så de muliggør tilkørsel med lastvogne, kraner m.v., som bliver anvendt til opstilling og vedligeholdelse af vindmøllerne. Vejene vil få en belægning af et godkendt stabilt vejmateriale.

Landskab og natur

Nær projektområdet er der forskellige naturområder i form af eng og mose, der er groet til i pil, levende hegn og mindre hedeområder med en del opvækst. Eng, mose og hedeområderne er omfattet af beskyttelsen i Naturbeskyttelseslovens § 3, og tilstanden af dem må ikke ændres.

På lidt større afstande er der større plantager med No og Velling Plantage mod sydvest og Mourier Petersens Plantage mod sydøst som de største.

I vurderingen af landskabspåvirkningen har oplevelsen fra nærområdet op til 4,5 kilometer fra området haft særlig stor interesse. Påvirkningen er gennemgået i VVM-redegørelsen og miljørapporten. Et ikke teknisk resume af VVM-redegørelsen og miljørapporten er vedhæftet.

De 22 ansøgte vindmøller er i VVM-redegørelsen og miljørapporten visualiseret fra 31 steder i det omgivende landskab, samt fra fire nabobeboelser, der ligger mindre end 1 kilometer fra vindmøller-

ne. Enkelte af visualiseringerne er vist på side 9 – 12 i lokalplanen. Det drejer sig om visualisering nr. 6 fra Herningvej sydøst for mølleområdet, nr. 1 fra No, nr. 3 fra Ølstrups nordlige udkant og nr. 16 fra jernbanebroen på omfartsvejen nordvest for Ringkøbing.

Fremtidig zonestatus

Lokalplanområdet forbliver i landzone.



Figur 3. Eksisterende forhold fotograferet mod nordvest fra Herningvej vest for Mourier Petersens Plantage. Til venstre ses de tre eksisterende vindmøller i Nørhede og midt i billedet længere væk de tre i Hjortmose. De to vindmøllegrupper står adskilte og fortæller ikke om landskabets bevægelser.



Figur 4. Visualisering set syd øst for projektområdet. Afstanden til den nærmeste vindmølle er knap to kilometer. Vindmøllerne står entydige og meget markante i landskabet og tegner landskabets linjer.

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Figur 5. Eksisterende forhold fotograferet mod sydøst fra Novej syd for No. Til højre for silo ses de tre eksisterende vindmøller i Hjortmose, og bag dem anes vindmøllerne i Nørhede. Til venstre i baggrunden ser man de fire 125 meter høje vindmøller ved Rudmose.



Figur 6. Eksisterende forhold fotograferet mod sydvest lige nord for Ølstrup. Venstre side af panorama, hvor man ser de tre eksisterende vindmøller i Nørhede til højre for midten. Højre side af panorama ses på figur 9 side 11 overfor.



Figur 7. Visualisering mod sydvest lige nord for Ølstrup. Venstre side af panorama, hvor man ser seks af de 22 nye vindmøller i højre side af billedet. Højre side af panorama ses på figur 10 side 11 overfor.



Figur 8. Visualisering af 22 vindmøller fra Novej. Vindmøllerne står enkelt og let opfatteligt over hegnene og følger terrænets bevægelser, idet den bageste halvdel står højere end de forreste.



Figur 9. Eksisterende forhold fotograferet mod vest lige nord for Ølstrup. Højre side af panorama, hvor man ser de tre eksisterende vindmøller i Hjortmose i midten. Venstre side af panorama ses på side 10 overfor.



Figur 10. Visualisering af 16 af de 22 vindmøller fra lige nord for Ølstrup. Højre del af panorama. Afstanden til den nærmeste vindmølle er cirka 4 kilometer. Opstillingen er svær at opfatte, og vindmøllerne fylder en meget stor del af horisonten. Landskabet er helt domineret af vindmøllerne.

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Figur 11. Eksisterende forhold fotograferet fra omfartsvejen nordvest for Ringkøbing, hvor den krydser jernbanen. Man oplever det åbne flade fjordlandskab med vindmøllerne ved Nørhede og Hjortmose i baggrunden. Landskabet er domineret af tekniske anlæg.



Figur 12. Visualisering af 22 vindmøller fra jernbanebro på omfartsvejen nordvest for Ringkøbing. Vindmøllerne står tydeligt i horisonten og forstærker det tekniske præg, men de forstyrrer ingen væsentlige landskabsoplevelser.

Lokalplanens sammenhæng med anden planlægning

Internationale beskyttelsesinteresser

Vedrørende fuglebeskyttelse placeres vindmøllerne ikke i et internationalt beskyttet naturområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområder ligger 5-6 kilometer fra vindmøllerne. Det drejer sig om Stadil og Vest Stadil Fjord-området, der er udpeget som EF-fuglebeskyttelsesområde (nr. 41), Habitatområde (nr. 59) og Ramsarområde (nr. 3) samt Ringkøbing Fjord, der er udpeget som Fuglebeskyttelsesområde nr. 43, Habitatområde nr. 62 og Rasarområde nr. 2. Udpegningsgrundlaget for de to områder fremgår af tabel 6.4 i VVM-redegørelsen og miljørapporten.

I VVM-redegørelsen og Miljørapporten er det vurderet, at vindmølleprojektet ikke vil få væsentlige negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet i området hverken i anlægs- eller driftsfasen. Det gælder også for habitatdirektivets Bilag IV-arter. Af disse er det vurderet, at syd- og vandflagermus sandsynligvis vil forekomme i området, men selve møllelokaliteten er ikke nogen specielt god flagermuslokalitet, idet der for sydflagermus mangler store løvtræer og for vandflagermus større søer eller åer, som den kan fouragere henover. Endvidere tyder flere undersøgelser på, at risikoen for kollisioner mindskes ved større vindmøller, idet mange flagermus fortrinsvis jager i lav højde. Det er vurderet, at risikoen for at flagermus bliver dræbt er lav, og det vil være uden betydning på populationsniveau.

Der er i øvrigt ikke kendskab til forekomst eller fund af fredede eller truede arter i området, f.eks. rød- eller gullistede plante- og dyrearter, hvor møllerne præcist bliver placeret, hverken i etablerings- eller driftsfasen. Møllerne vil ikke få negativ indflydelse på udpegningsgrundlaget for områderne.

Forholdet til kysten

Vindmøllerne placeres ikke i eller i nærheden af kystnærhedszonen

Fredning og naturbeskyttelse

Sten- og jorddiger

I lokalplanområdet findes flere jorddiger, som er beskyttet i henhold til Museumslovens § 29a. Placering af digerne fremgår af VVM-redegørelsen og miljørapporten. Alle veje og arbejdsarealer samt

fundamenter er placeret, så digerne ikke beskadiges. Skulle et dige blive beskadiget under anlægsarbejdet, vil Ringkøbing-Skjern Kommune påse, at diget reetableres straks efter anlægsarbejdets afslutning.

Enge, moser og vandløb

Der er § 3-naturområder inden for lokalområdet. Af bilag 2 fremgår de beskyttede naturområder, der findes i nærheden af møllerne. Det drejer sig om en række grøfter og Røgind Bæk. Desuden findes der især i Hjortmose et bånd af mindre lokaliteter som moser, enge samt dele af lokalplanområdet, der ligeledes er såkaldte § 3-områder, der er beskyttede efter Naturbeskyttelsesloven. Der opstilles ingen vindmøller i områder, der er beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Adgangs- og servicevejene følger i stor udstrækning eksisterende markveje, markskel og grøfter i området. Vejene gennemskærer ikke nogen naturområder.

For alle møllerne gælder det, at det under etablering af fundamenterne meget vel kan blive nødvendigt at etablere lokal grundvandssenkning, mens arbejdet pågår. I så fald skal det oppumpede vand afledes enten til nedsivning eller som overfladevand via en af de eksisterende kanaler. Størstedelen af området er okkerpotentielt, og grundvandet kan derfor eventuelt indeholde jern, der ved iltning vil blive udfældet som okker. Der findes så vidt vides ingen analyser, der på forhånd kan afklare dette. Afledning af oppumpet grundvand skal i givet fald ske på en miljømæssig forsvarlig måde og eventuelt efter en forrensning. Der vil eventuelt blive etableret midlertidige okkerfælningsbassiner. Hvis det sker, skal der forinden tages kontakt til kommunens Miljø- og Naturafdeling for at afklare, om det kræver tilladelse.

Fjorten af vindmøllerne placeres i et geologisk værdifuldt område, Hjortmosen søbassin, der søges beskyttet på grund af den specielle lagdeling i bunden af den postglaciale sø. Skulle det i forbindelse med støbning af fundamenter blive aktuelt at foranstalte midlertidig grundvandssenkning, anbefales det, at oppumpet vand nedsives lokalt frem for afledt direkte til grøfter og bække, så risikoen for okkerforurening bliver uvæsentlig. En midlertidig grundvandssenkning forringer ikke mulighe-

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

derne for fremtidige undersøgelser af geologiske forhold i søbassinet ifølge vurderingerne i VVM-redegørelsen og Miljørapporten.

Ovennævnte konsekvenser drejer sig om etablering af møllerne. Når anlægget med veje er etableret, vil der under driften af vindmøllerne ikke være nogen negative påvirkninger af naturområderne fra møller eller veje.

Konklusion

I nærområdet findes en række beskyttede vandløb og småbiotoper, som eventuelt kan indeholde forskellige beskyttede dyrearter eller planter. Det er væsentligt, at etablering af møllerne kan ske uden at beskade disse biotoper og dermed forringe levevilkårene for dyre- og plantelivet knyttet hertil.

Den største trussel vurderes at være oppumpning og afledning af grundvand, som kan indeholde jern, og som dermed er okkerpotentielt, under etablering af fundamenterne. Afledning af oppumpet vand kan mest hensigtsmæssigt ske direkte på græsmark eller fugtig eng til nedsivning. Herved vil en potentiel okkerforurening af vandløbene kunne undgås. Alternativt kan der eventuelt etableres et eller flere midlertidige nedsivnings- og forsinkelsesbassiner så længe grundvandssenkning er påkrævet.

En midlertidig grundvandssenkning forringer ikke mulighederne for fremtidige undersøgelser af geologiske forhold i søbassinet ifølge vurderingerne i VVM-redegørelsen og Miljørapporten.

I driftsfasen vil der ikke være nogen negative effekter af møllerne på vandløbene eller deres dyreliv.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil i VVM-tilladelsen stille betingelser for udførelse af anlægsarbejdet i nærheden af de beskyttede naturtyper. Endvidere vil kommunen overvåge, at kravene bliver overholdt i anlægsfasen.

Beskyttede fortidsminder

Ingen synlige fortidsminder vil blive berørt af vindmølleprojektet, hverken i anlægs- eller driftsfasen. En eksisterende adgangsvej til vindmøllerne i Nørhede passerer inden for beskyttelseslinjen for en gravhøj. Det er ikke planen at udvide vejen,

men skulle der opstå behov for dette, skal Ringkøbing-Skjern Kommune give dispensation fra Naturbeskyttelsesloven og orientere Ringkøbing-Skjern Museum om anlægsarbejdet.

I forbindelse med udarbejdelse af VVM-redegørelse og miljørapport er Ringkøbing-Skjern Museum blevet spurgt, om der vil være risiko for at støde på arkæologiske fund. Museet har svaret, at der er mulighed for, at der på området er væsentlige skjulte fortidsminder. Museet tilråder derfor en forundersøgelse, før anlægsarbejdet ved vindmølleprojektet igangsættes.

Beskyttelseslinjer

Ingen vindmøller placeres i nærheden af beskyttelseslinjer, men som ovenfor omtalt passerer en eksisterende vej, som genanvendes, gennem beskyttelseslinjen for en gravhøj. Vejen må ikke udvides uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Vindmøllecirkulæret

Cirkulære nr. 9295 af 22. maj 2009 også kaldet "Vindmøllecirkulæret" pålægger kommunerne at tage omfattende hensyn ikke alene til muligheden for at udnytte vindressourcen, men også til nabo-beboelse, natur, landskab, kulturhistoriske værdier og jordbrugsmæssige interesser. Ifølge cirkulæret kan der kun opstilles vindmøller på arealer, der er specifikt udpegede til formålet i en kommuneplan. Vindmøllecirkulæret fastsætter en række krav til kvaliteten af vindmølleplanlægningen i relation til omgivelserne. Blandt andet, at vindmøller ikke må opstilles nærmere nabobeboelse end fire gange møllens totalhøjde. Dette krav er overholdt for vindmølleparken, idet 12 boliger nedlægges for at skabe plads til den store park.

Vindmøllecirkulærets § 2 stk. 1 fastsætter, at vindmøllerne skal opstilles i et i forhold til landskabet let opfatteligt mønster. Opstilling i to parallelle rækker med ens afstand mellem vindmøllerne opfattes i denne sammenhæng som let opfatteligt i et stort og næsten fladt landskab med mange hegn, som det er ved Nørhede til Hjortmose.

Vindmøllecirkulæret indeholder endvidere bestemmelser og vejledninger for blandt andet størrelsesforholdet mellem rotordiameter og navhøjde samt afstanden mellem vindmøllegrupper. I vejledningen er det tilrådet, at vindmøllens harmoni-

Redegørelse Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

forhold vurderes i hvert projekt ud fra de lokale forhold. Som udgangspunkt vil et forhold på mellem 1:1,1 og 1:1,35 mellem navhøjden og rotordiameteren give den mest harmoniske vindmølle. Ved projektforslaget kan forholdet være 1:1,22 og 1:1,19. Hvis der mod forventning skulle blive valgt en mindre vindmølle kan forholdet blive op til 1:1,25. Der er ikke i VVM-redegørelsen og miljørapporten fundet uheldige visuelle udtryk på grund af forholdet mellem navhøjden og rotordiameteren.

Endvidere er der fastlagt et krav om, at vindmøller, der står med mindre afstand end 28 gange totalhøjden skal vurderes, så det sikres, at det samlede udtryk ikke er visuelt betænkeligt. Det vil ved Nørhede til Hjortmose betyde en afstand på 4,2 kilometer.

Det er i VVM-redegørelsen vurderet, hvorledes de nye vindmøller bliver oplevet sammen med eksisterende og planlagte vindmøller inden for 4,5 kilometer svarende til nærzonen. Det drejer sig om 8 vindmøller, hvor de største er tre vindmøller ved Lyngsmose på 127 meter, 3 600 kW vindmøller nord for Højmark og 2 ældre små møller øst for Ølstrup. De to sidste grupper kan ikke udskiftes ifølge kommuneplanen, og de må forventes at blive nedtaget inden for en kortere årrække.

I VVM-redegørelsen er det samlede visuelle udtryk fra eksisterende og planlagte vindmøller undersøgt med flere visualiseringer, og på den baggrund er det vurderet, at det planlagte vindmølleprojekt ved Nørhede til Hjortmose fremstår som et særskilt anlæg, og at der ikke er nogen visuelle konflikter, samt at det samlede udtryk ikke påvirker væsentlige elementer i landskabet. På den baggrund er det vurderet, at det samlede udtryk er ubetænkeligt.

Kommuneplanen

Lokalplanen ligger i det åbne land og er i Kommuneplan 2009-2021 for Ringkøbing-Skjern Kommune udlagt til teknisk anlæg nr. 00TA024, 00TA025 og 00TA072.

For område nr. 00TA024 Hjortmose og område nr. 00TA025 Nørhede er der følgende retningslinjer for hvert område i kommuneplanen:

- I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- Maksimal totalhøjde på 115 meter.

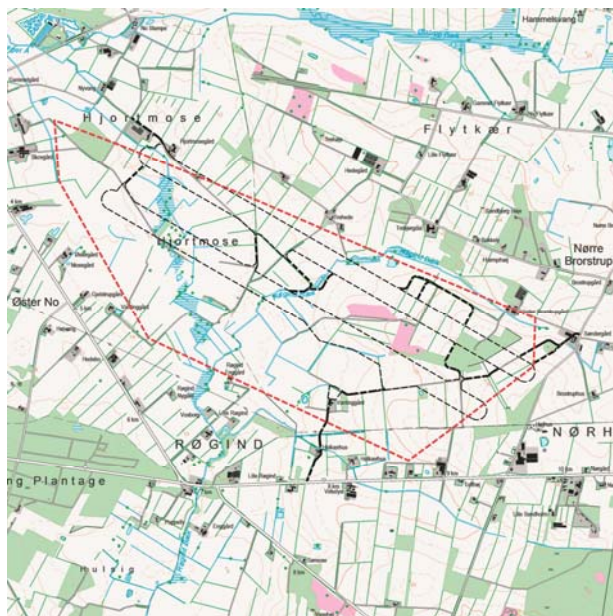
- Minimum totalhøjde på 100 meter.
- Vindmøllerne skal stå i en trekant.

Ved realisering af denne lokalplan vil rammeområde nr. 00TA024 Hjortmose og 00TA025 Nørhede blive nedlagt. For område nr. 00TA024 Hjortmose og område nr. 00TA025 Nørhede er der følgende retningslinjer for hvert område i kommuneplanen:

- I området kan rejses maksimalt 3 vindmøller.
- Maksimal totalhøjde på 115 meter.
- Minimum totalhøjde på 100 meter.
- Vindmøllerne skal stå i en trekant.

For område nr. 00TA072 Nørhede til Hjortmose er der følgende retningslinjer i kommuneplanen:

- I området kan rejses maksimalt 20 vindmøller.
- Maksimal totalhøjde på 115 meter.
- Minimum totalhøjde på 100 meter.
- Vindmøllerne skal stå i parallelle rækker med lige stor indbyrdes afstand mellem vindmøllerne i rækkerne.



Figur 15. Kortet viser de eksisterende kommuneplanrammer for område 00TA072 Nørhede til Hjortmose og grænsen for lokalplan 283. Det ses, at lokalplanen går udenfor kommuneplanrammen, som derfor skal justeres.

Denne lokalplan er ikke i overensstemmelse med den eksisterende kommuneplan, idet lokalplanområdet delvist ligger uden for kommuneplanens

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

rammeområde, og der er flere og højere vindmøller, end bestemmelserne foreskriver. Endvidere skal der ved VVM-pligtige anlæg altid udarbejdes et kommuneplantillæg, der præciserer rammebestemmelserne og rammeafgrænsningen på baggrund af VVM-redegørelsen og den endelige anlægsbeskrivelse. Der er derfor udarbejdet Tillæg nr. 14 til Ringkøbing-Skjern Kommuneplan 2009-2021, som udlægger området til opstilling af vindmøller og sikrer, at der etableres et støjkonsekvensområde omkring vindmøllerne. Kommuneplantillægget bliver offentliggjort samtidig med lokalplanen. Endvidere ændres bestemmelserne, så der maksimalt kan stå 22 vindmøller med totalhøjde op til 149,9 meter i rammeområdet.

VVM-redegørelse

Forslaget til kommuneplantillæg ledsages af en Vurdering af Virkning på Miljøet – en såkaldt VVM-redegørelse – da opførelse af vindmøller med en totalhøjde over 80 meter og opførelse af flere end tre møller er VVM-pligtige anlæg. VVM-redegørelsen undersøger et projektforslag med mindre variationer for 22 vindmøller. VVM-redegørelse og miljørapport kan rekvireres ved kommunen. Redegørelsen indeholder detaljerede beskrivelser og vurderinger af miljøforholdene, herunder et stort antal visualiseringer af anlægget set fra det omgivende landskab.

I VVM-redegørelsen er vindmøllerne nummereret fra nr. 1 til 22, hvor den sydvestligste har nr. 1. Se figur 1 side 5 og bilag 3, arealanvendelse.

Et ikke teknisk resume af den udarbejdede VVM-redegørelse og Miljørapport er vedhæftet. VVM-redegørelsen og miljørapporten har været offentliggjort som et selvstændigt dokument sideløbende med kommuneplantillægget og lokalplanen. Øvrige elforsyningsanlæg, der ikke er en del af det aktuelle vindmølleprojekt, men som lokalplanen åbner mulighed for, kan være omfattet af bekendtgørelse om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af Lov om planlægning og skal i givet fald behandles efter denne lovgivning.

Lokalplan 04.037 og 04.042 tidligere Ringkøbing Kommune

De eksisterende lokalplaner omfatter de eksisterende to grupper med tre vindmøller i hver ved

Hjortmose og Nørhede, som vil blive nedtaget ved realisering af lokalplanen.

Lokalplan 04.037 vindmøllegruppe ved Hjortmose og Lokalplan 04.042 vindmøllegruppe ved Nørhede tidligere Ringkøbing Kommune aflyses ved vedtagelsen af denne lokalplan.

Miljøforhold

Renovation

Ved anlægsarbejdet skal affald håndteres efter reglerne i Ringkøbing-Skjern Kommunes affaldsregulativ.

Oliespild og spildevand

Vindmøllerne indeholder en del olie, blandt andet 1.200 liter olie i transformeren, der er placeret inde i vindmøllen. Vindmølleeejeren skal, inden vindmøllerne tages i brug, have en beredskabsplan for, hvordan der reageres, hvis uheldet er ude. Planen skal godkendes af Miljø- og Naturafdelingen i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Ved rengøring af vindmøllerne efter oliespild skal der anvendes godkendte rengøringsprodukter. Spildevand skal opsamles, og der skal indhentes tilladelse til at levere spildevandet til rensningsanlæg eller kloak.

Jordforurening

Hvis bygherre i forbindelse med bygge- eller jordarbejde støder på en forurening, skal arbejdet standses ifølge § 71 i Lov om forurennet jord. Forureningen skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune, og arbejdet må først genoptages efter fire uger, eller når kommunen har taget stilling til, om der skal fastsættes vilkår for arbejdet.

Støj fra vindmøllerne

Vindmøller, som opstilles i Danmark efter den 31. december 2011, er omfattet af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller. Der er nærmere redegjort for støj fra vindmøllerne i VVM-redegørelse og miljørapport.

Ved vedtagelse af lokalplanen vil der samtidig blive udarbejdet en VVM-tilladelse.

Inden vindmøllerne bliver opført, skal bygherren anmelde vindmøllerne til Ringkøbing-Skjern

Kommune. Ved anmeldelsen skal bygherren påvise, at støjgrænserne kan overholdes såvel for 'almindelig' støj som lavfrekvent støj. Ringkøbing-Skjern Kommune vil forlange en efterfølgende akkrediteret støjmåling for at sikre, at grænseværdierne ikke bliver overskredet.

VVM-redegørelsen og Miljørapporten viser, at den samlede støj for lokalplanens vindmøller og møllerne i Lyngsmose overskrider støjgrænserne ved en enkelt nabo lige syd for vindmøllerne i Lyngsmose på Ølstrupvej. Ringkøbing-Skjern Kommune vil derfor kræve, at bygherre senest ved byggeanmeldelsen dokumenterer, at den samlede støj fra eksisterende og planlagte vindmøller overholder lovgivningen både ved Nørhede til Hjortmose og ved Lyngsmose. Kravet til den generelle støj kan opfyldes ved, at det nye projekt ved Nørhede til Hjortmose enten opkøber og nedlægger boligen på Ølstrupvej 31B, eller at en af de eksisterende vindmøller ved Lyngsmose bliver støjdampt. Hvis støjmålingen og den efterfølgende støjberegning ved de enkelte naboboliger til både de nye vindmøller og til Lyngsmose vindmøllerne viser, at støjpåvirkningen ikke holder sig under 42,0 og 44,0 dB(A) ved henholdsvis vindhastighederne 6 og 8 m/s ved alle naboboliger, skal møllerne støjdamper yderligere, eller driften på de nye vindmøller ved Nørhede til Hjortmose skal indstilles.

Støj fra transformatorstation, Dan Grønt og veje
Vindmøllerne ved Nørhede til Hjortmose opstilles i et område, hvor der er flere eksisterende støjkluder. Det drejer sig for den sydlige del af området om Herningvej og Dan Grønt, som i aktive perioder larmer en del. I den nordelige del af lokalplanområdet er det den noget mindre befærdede Novej.

Når lokalplanen bliver realiseret, vil der både være støj fra vindmøllerne og transformatorstationen.

Transformatorstationen vil medføre øget støj i lokalplanområdet. Støj fra transformeren er underlagt miljøstyrelsens vejledning 5/1984 om ekstern støj fra virksomheder. Transformerne placeres mindst 300 meter fra nærmeste bolig, syd for mølle nr. 5 på Herningvej 117, hvor der bliver nedlagt en bolig.

Ved regulering af støj ved boliger beregner man støjen fra vindmøller og anden støj efter forskelli-

ge metoder. Støjen fra de forskellige kilder bliver ikke adderet, hvilket blandt andet skyldes, at det er forskellige typer støj og her, at de heller ikke forekommer på samme tidspunkt. I VVM-redegørelsen og Miljørapporten er den samlede støj behandlet, og det er vurderet, at det specielt ved naboer til Dan Grønt kan være generende med de mange støjkluder, men ikke uacceptabelt. Det skyldes blandt andet, at de mest generede naboer ved Dan Grønt ikke vil kunne høre vindmøllerne, når Dan Grønt er i drift.

Skyggevirkninger og reflekser

Vindmøller kaster skygger. Skyggerne fra de roterende vinger er generende. Miljøministeriet anbefaler i "Vejledning om planlægning for og landzonetilladelse til opstilling af vindmøller", at ingen naboer udsættes for skyggekast i mere end ti timer årligt. Temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune fastsætter, at ingen nabo må få over ti timer skyggekast om året, reel tid. I VVM-redegørelse og miljørapport er der redegjort for skyggekast ved naboer. Heraf fremgår, at 16 naboer får mere end ti timer udendørs skyggekast om året. Beregningen har dog ikke taget hensyn til træer og bygninger, som reducerer skyggekastet.

Hvis skyggekastet giver gener i et uacceptabelt omfang, kan der installeres et softwareprogram i de vindmøller, som giver generne. Programmet stopper møllerne i de mest kritiske perioder. Kommunen vil i VVM-tilladelsen stille krav herom. Stop af vindmøllerne i perioder med generende skyggekast ved naboer vil give et betydningsløst produktionstab.

Moderne vindmøller er overfladebehandlet, så der ikke skulle opstå reflekser fra vingerne.

Afstand til nabobeboelser

Ifølge vindmøllecirkulæret skal vindmøller opstilles med en afstand til nærmeste naboer på mindst fire gange vindmøllens totalhøjde. For de ansøgte vindmøller betyder det en mindsteafstand på 600 meter. Alle naboer har større afstand til vindmøllerne. I VVM-redegørelse og miljørapport er der nærmere redegjort for forhold ved nærmeste nabejendomme og boligområder.

Realisering af projektet forudsætter nedlæggelse af beboelsen på i alt 12 boliger på Hjortmosevej,

Redegørelse

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Trehedevej, Lervangvej og Herningvej, da kravene til afstand samt kravene i støjbekendtgørelsen for vindmøller ikke kan overholdes ved de pågældende boliger.

Miljøvurdering

Ringkøbing-Skjern Kommune har i henhold til ”lov om miljøvurdering af planer og programmer”, LBK nr. 936 af 24. september 2009, vurderet, at planforslaget er omfattet af lovens krav om, at der skal gennemføres en miljøvurdering. Miljøvurderingen er sammenfattet i en miljørapport. Miljørapporten og VVM-redegørelsen foreligger som ét samlet og selvstændigt dokument, der er offentliggjort sammen med forslag til lokalplan og kommuneplantillæg. Et ikke teknisk resume af den udarbejdede VVM-redegørelse og miljørapport er vedhæftet som bilag til denne lokalplan

Landzoneadministration – bonusvirkning

Lokalplanområdet er i landzone og forbliver i landzone. Lokalplanen erstatter de landzonetilladelser til bebyggelse og anlæg i landzone jævnfør Planlovens § 35 stk. 1, som er nødvendige for lokalplanens virkeliggørelse på betingelse af, at arealet reetableres, når det ikke længere er i brug til vindmølleområde. Ved reetablering skal vindmøllerne, herunder fundamenter, tekniske anlæg, målemaster og installationer fjernes af mølle ejer inden ét år efter, at driften er ophørt.

Hvis fjernelse og reetablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

Tilladelser eller dispensationer fra andre myndigheder

Miljø og natur

Ved projektforslaget er ingen vindmøller placeret, hvor der vil blive krævet dispensation fra miljømyndigheden.

Landbrugsloven

Størstedelen af arealerne, hvor vindmøllerne opstilles, er omfattet af landbrugspligt. Opstillingen af vindmøller vil ikke være til hinder for fortsat landbrugsmæssig drift inden for lokalplanområdet. Jævnfør vejledningen om reglerne i Lov om landbrugsejendomme, kræves Jordbrugskommissio-

nens tilladelse til brugs- eller lejeaftaler om opstilling af vindmøller på en landbrugsejendom, hvis møllernes grundareal er på over 25 m², eller aftalen gælder for et længere tidsrum end 30 år. Ophævelse af landbrugspligten ved eventuel udstykning af arealer til fundamenter, arbejdsarealer og tilkørselsveje kræver også kommissionens tilladelse.

Museumsloven

Findes der under jordarbejde spor af fortidsminder, skal arbejdet standses i det omfang, det berører fortidsmindet. Fortidsmindet skal straks anmeldes til kulturministeriet eller det nærmeste statslige eller statsanerkendte kulturhistoriske museum.

Udgiften til den arkæologiske undersøgelse afholdes af den, for hvis regning jordarbejdet udføres. Hvis man vil have afklaret, om der er risiko for at støde på fortidsminder i forbindelse med jordarbejder med deraf følgende forsinkelser, udgifter m.v., kan man efter aftale med Ringkøbing-Skjern Museum få foretaget en forundersøgelse af arealet. Ved gennemførelse af en større forundersøgelse afholdes udgiften af den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres. Arbejdet kan først iværksættes efter samtykke fra den pågældende. Kulturministeren kan i særlige tilfælde yde tilskud til en sådan forundersøgelse.

Statens Luftfartsvæsen

Vindmøller med totalhøjde over 100 meter skal anmeldes til Statens Luftfartsvæsen, før opførelsen påbegyndes, jf. Lov om luftfart, § 67a. Statens Luftfartsvæsen kræver vindmøllerne afmærket af hensyn til flysikkerhed.

Statens Luftfartsvæsen har oplyst, at der vil blive stillet krav om, at de nye møller markeres med lavintensivt fast rødt lys på minimum 10 candela. Ved anvendelse af LED skal hindringslyset forhåndsgodkendes af Statens Luftfartsvæsen. Lysafmærkningen, der skal være aktiveret døgnet rundt, skal placeres øverst på generatorhuset (nacellen), og for at sikre, at lyset altid er synligt 360 grader i et vandret plan, uanset møllevingernes placering, skal der opsættes to lamper på hver mølle. For at opnå bedst mulig synlighed i forhold til det bagvedliggende mørkere landskab henstilles det endvidere, at møllernes bemaling er så lys som muligt og helst hvid. De planlagte vindmøllers lyse grå farve

opfylder Statens Luftfartsvæsens krav til bemalning.

Vejdirektoratet

Benyttelse af den eksisterende overkørsel til transformatorstationen fra hovedlandevej nr. 15, Herningvej, kræver vejdirektoratets tilladelse ved Vejdirektoratet – Plan og Trafik Aalborg.

Servitutter

Ejere og bygherrer må selv sikre sig overblik over tinglyste servitutter, der har betydning for bygge- og anlægsarbejder. Man skal være opmærksom på, at ikke alle rør, kabler eller ledninger er tinglyst. Derfor bør relevante forsyningsselskaber høres, inden jorderarbejder påbegyndes. Det kan for eksempel dreje sig om elkabler, telefon-, tele- og TV-kabler, vandledninger, fjernvarmeledninger, gasledninger, drænledninger og spildevandsledninger. Kommunen kan være behjælpelig med at oplyse, hvilke forsyningsselskaber, der dækker det pågældende område.

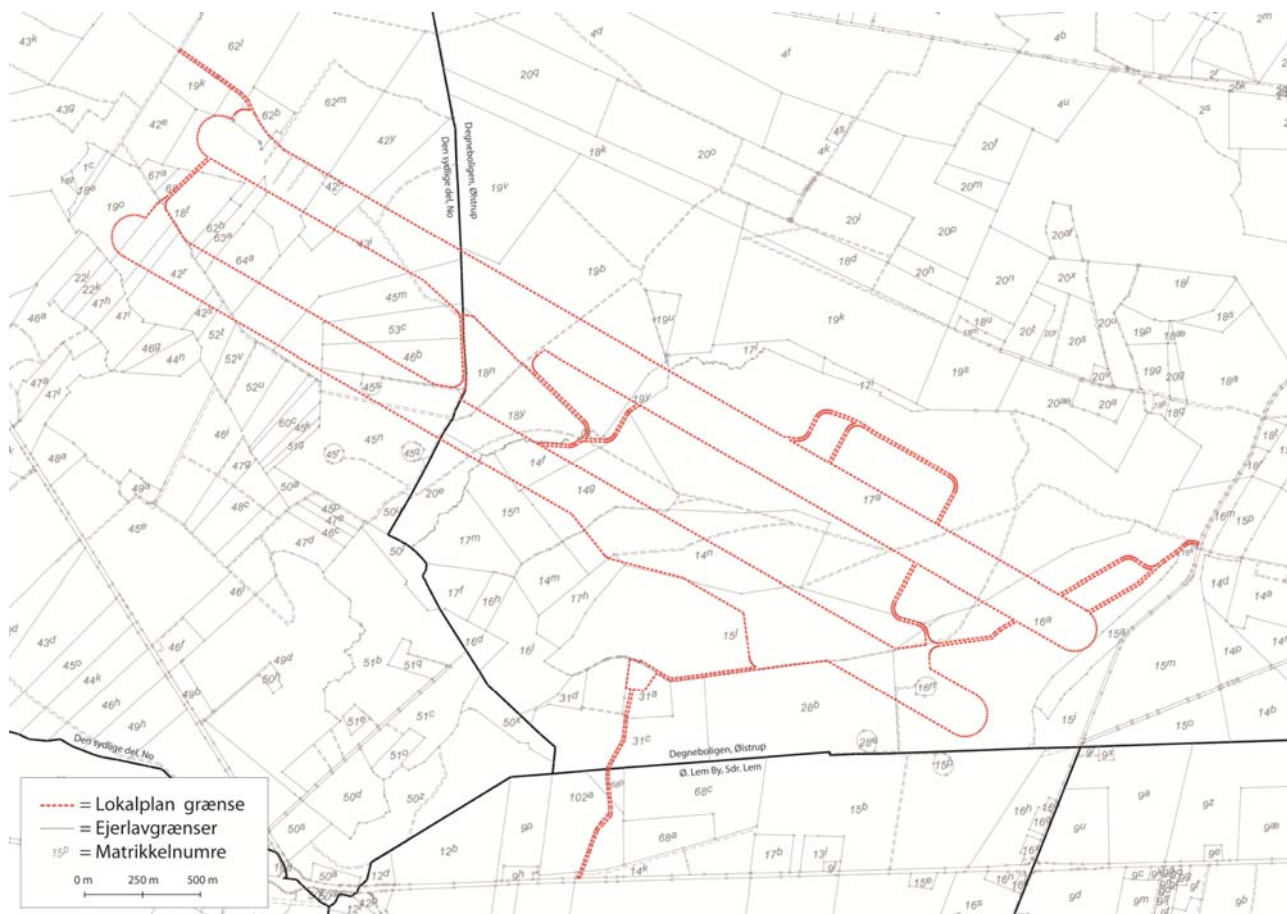
Ledningsanlæg kan også søges på ledningsejerregisteret, www.ler.dk

Ringkøbing-Skjern Kommune gør opmærksom på, at den ikke påtager sig ansvaret for eventuelle fejl og mangler i en servitutoversigt.

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Lokalplanområdets afgrænsning, mål ca. 1:67.000.

Copyright © Ringkøbing-Skjern Kommune / Kort- og Matrikelstyrelsen.

Indledning

I henhold til Bekendtgørelse af Lov om planlægning, Miljø- og Energiministeriets lov-bekendtgørelse nr. 937 af 24. september 2009, fastsættes følgende bestemmelser for det i § 2 nævnte område.

Lokalplanens bestemmelser er bindende og registreres i PlansystemDK. Lokalplanens bindende bestemmelser står i venstre margen.

Det fremgår af Planlovens § 15, hvad der kan træffes bestemmelse om i en lokalplan. Lokalplanens bestemmelser suppleres af bestemmelse i anden lovgivning navnlig byggeloven – herunder bygningsreglementet.

I højre margen – med kursiv – er der korte supplerende kommentarer til de enkelte bestemmelser. Tekst skrevet i kursiv er altså ikke Lokalplanbestemmelser, og de er således ikke bindende.

1. Formål

1.1 Lokalplanens formål er:

- at fastlægge lokalplanområdets anvendelse til opstilling af op til i alt 22 vindmøller med tilhørende elforsyningsanlæg og lignende, herunder transformatorstation og koblingsstationer,
- at sikre, at vindmøllerne fremtræder ensartede og harmoniske i landskabet,
- at området kan anvendes til oplysning om vindkraft, ved at give mulighed for opførelse af besøgscenter,
- at minimere anlæggets genevirkninger ved nabobeboelse og omgivelser,
- at tilgodese jordbrugets interesser ved, at vindmøller og tilkørselsveje bliver placeret, hvor de generer landbrugsdriften mindst muligt,
- at placere vindmøllerne i området på en måde, så der ikke sker skade på beskyttede fortidsminder og på naturbeskyttede arealer.

2. Område og zonestatus

2.1. Matrikeloversigt

Lokalplanens område er vist på bilag 1 og omfatter hele eller dele af følgende matrikelnumre:

Lokalplanområdet udgør cirka 136 ha, der ligger i landzone.

Øster Lem By, Sdr. Lem: 14k, 68b og 102a.

Degneboligen, Ølstrup: 14f, 14g, 14n, 15a, 15l, 15n, 16a, 16k, 16n, 17a, 17h, 18n, 18y, 19b, 19y, 20e, 28b, 31a og 31c.

Den sydlige del, No: 18f, 19k, 19o, 42l, 42r, 42s, 42y, 43i, 45m, 45n, 45s, 46b, 47i, 52t, 53c, 62b, 62h, 62l, 62m, 63a, 64a, 68

Samt alle parceller, der udstykkes fra de nævnte ejendomme inden for lokalplanens område.

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

2.2. Zoneforhold

Lokalplanområdet ligger i og forbliver i landzone.

2.3. Bonusvirkning

§ 2.3. Lokalplanen erstatter, jævnfør Planlovens § 15, stk. 4, de tilladelser til bebyggelse, anlæg og udstykning i landzonen jævnfør § 35, stk. 1 (landzonetilladelse), der er nødvendig for lokalplanens virkeliggørelse.

2.4. Ophør

Ophører brugen af vindmøllerne, skal vindmøllerne inklusive fundamenter, tekniske anlæg og installationer samt arbejdsarealer og veje, der alene anvendes til vindmøllerne, fjernes af møllejer inden ét år efter, at driften er ophørt. Arealer, der før vindmøllerejsningen var landbrugsarealer, skal af møllejer reetableres til landbrugsmæssig drift. Dette skal ske uden udgift for det offentlige, det vil sige, at stabilgrus og andet vejmateriale skal fjernes.

Hvis fjernelse og reetablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

Med denne bestemmelse skal der ikke søges om landzonetilladelse for at udføre byggeri og anlæg, som er beskrevet i lokalplanen.

Vindmøllerne og målemasten inklusive fundamenter og tekniske anlæg og installationer vil efter endt drift blive betragtet som affald. Affald skal bortskaffes i henhold til den til enhver tid gældende miljølovgivning.

Hvis grundejeren ønsker, at fundamenter eller dele heraf skal forblive liggende i jorden efter, at møllen tages ud af drift, skal grundejeren søge om tilladelse hertil efter den til enhver tid gældende miljølovgivning. Det er miljømyndigheden på nedtagningstidspunktet, der tager stilling til, om den vil tillade at dele af fundamentet bliver liggende.

Et eventuelt krav om fjernelse af fundamenter vil blive pålagt grundejeren. Ringkøbing-Skjern Kommune anbefaler, at grundejeren indgår en privat retslig aftale med møllejeren om fjernelse af vindmøllen inklusive fundamenter og tekniske installationer efter endt drift, f.eks. i form af en bankgaranti.

3. Arealanvendelse

3.1. Inden for lokalplanområdet kan der opføres op til 22 vindmøller med dertil hørende arbejdsarealer, vejanlæg og elforsyningsanlæg inklusive transformatorstation. Desuden kan der opføres op til otte mindre bygninger eller lignende, der er nødvendige for vindmøllernes drift samt en bygning for besøgscenter i tilknytning til transformatorstationen.

3.2. Arealer, der ikke anvendes til det nævnte i § 3.1, må kun anvendes til landbrug og skovbrug eller henligge som natur.

4. Udstykning

4.1. De enkelte vindmøller kan udstykkes som

Bestemmelsen giver mulighed for, at arealet ved den

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

selvstændige ejendomme. Hver vindmølleejendom skal have et grundareal svarende til minimum møllens fundament og maksimum af samme størrelse som vindmøllens roterareal.

enkelte vindmølle kan udstykkes til en selvstændig parcel.

4.2. Det er en betingelse for tilladelsen til udstykning, at der på ejendommen tinglyses deklaration med Ringkøbing-Skjern Kommune som påtaleberettiget om, at vindmølleejendommen skal geninddrages til landsbrugsmæssig drift senest et år efter vindmølledriftens ophør og være sammenlagt med en landbrugsejendom efter landbrugslovens bestemmelser. Ligeledes betinges det, at det tinglyses, at møllevingerne må overstryge naboejendommen. Udgiften ved tinglysningen afholdes af ansøger.

Bestemmelsen sikrer, at der i landzone ikke opstår enkelte små parceller uden tilhørsforhold til anden ejendom.

5. Bebyggelsens placering og omfang

5.1. Inden for lokalplanområdet må der maksimalt etableres 22 vindmøller. Vindmøllerne må ikke have vingeoverslag uden for lokalplanområdet.

Kommunen ønsker, at vindressourcerne udnyttes optimalt i området, ved at alle vindmøllerne opstilles.

5.2. Vindmøllerne skal placeres på to rette parallelle linjer med tilnærmelsesvis lige stor afstand mellem vindmøllerne i den enkelte række. Der må maksimalt være en variation på 5 %. Vindmøllerne skal opstilles i ubrudte rækker. Hvis projektet reduceres, skal de to rækker være lige lange. Der må maksimalt være en forskel på 1 vindmølle mellem de to rækker. De to rækker må ikke forskydes mere end 1 mølleafstand i forhold til hinanden.

5.3. Vindmøllerne skal placeres inden for de viste byggefelter på bilag 3.

5.4. Vindmøllernes totale højde over terræn til vingespiden i højeste position:
- må maksimalt være 149,9 meter.
- skal mindst være 125 meter.

Ved terræn forstås terrænkote efter eventuel nødvendig regulering.

5.5. Rotordiameteren på vindmøllerne må maksimalt være 115 meter.

5.6. Harmoniforholdet, det vil sige forholdet mellem navhøjden og rotordiameteren, skal ligge inden for intervallet 1:1,10-1,30.

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

5.7. Alle møller inden for vindmølleområdet skal have ens proportioner, herunder ens totalhøjde og ens harmoniforhold mellem rotordiameter og navhøjde.

5.8. Uanset bestemmelser i medfør af byggeloven om bebyggeshøjde i forhold til afstand til vej, naboskel, sti og anden bebyggelse må vindmøllerne opføres med den højde, der er anført i § 5.4

5.9. Der må opføres 4-8 teknikbygninger med blandt andet koblingsstationer på maksimalt 30 m² samlet areal for én koblingsstation og én teknikbygning. Bygningerne må maksimalt være 3 meter høje.

5.10. Der kan opføres elforsyningsanlæg og lignende, herunder transformatorstation og koblingsstation på et grundareal på maksimalt 10.000 m² i lokalplanområdet syd for vindmølle nr. 5 fra sydvest nord for nedlagt bolig på Herningvej 117. Se bilag 3.

5.11. Elforsyningsanlæg og lignende, herunder transformatorstation og koblingsstation kan rumme de nødvendige transformere for vindmølleparkens tilslutning til højspændingsnettet. Anlæggets bygninger må maksimalt være 5 meter over terræn. Dog kan der være op til 6 master eller afspændingsgalger i en højde af 7,6 meter fra sokkel, hvorpå der trækkes en jordtråd. Gittermasterne må opføres med en dimension af maksimum 60 x 60 cm.

5.12. Der kan opføres en bygning i tilknytning til transformatorstationen til besøgscenter. Det samlede areal for teknikbygninger tilknyttet elforsyningen og besøgscenteret må maksimalt være på 400 m².

5.13. Der kan i anlægsfasen opstilles midlertidige arbejdsstakke og anlægges midlertidige P-pladser og arealer til vindmølledele m.v. Arealerne skal bringes tilbage til deres oprindelige stand efter endt anlægsarbejde. Evt. fast belægning skal fjernes.

5.14. Fundamenterne til vindmøllerne skal tildekkes, således at højst 1 meter af vindmøllernes sokkel er over terræn.

En bygning kan være en koblingsstation eller en bygning til andet teknisk udstyr, som er nødvendig for møllernes drift. En bygning kan også opstilles midlertidigt i forbindelse med opstilling af møllerne.

Den enkelte vindmølles transformere skal indbygges i selve konstruktionen, mens transformatorstationen med dertil knyttede elforsyningsanlæg varetager transformationen fra 10 kV til 60 kV.

Møllerne placeres ikke i samme terrænkote. For at reducere niveauforskellen kan der justeres på sokkelhøjderne, således at navene beskriver en blød kurve,

der følger landskabets overordnede linjer.

6. Bebyggelsens udseende

6.1. Der må kun opføres vindmøller med en ensartet ydre fremtræden, således at møllerne fremtræder som en helhed. Vindmøllernes rotor skal have samme omdrejningsretning som uret set med ryggen mod vinden.

6.2. Vindmølletårnene må kun opføres som ensartede koniske, lukkede rørtårne uden markerede indsnævringer.

6.3. Vindmøllernes tårn, kabine og vinger skal fremtræde i samme lys grå farve. Af hensyn til flysikkerheden skal farven være lysegrå, ikke mørkere end RAL 7035.

6.4. Vingerne må maksimalt have et glanstal på 30 for at undgå reflekser.

6.5. Der må ikke opsættes reklameskilte i forbindelse med vindmølleparken. Firmanavn og logoer i begrænset størrelse vil kun blive tilladt på møllernes kabine. Firmanavn og logo skal forinden opsætning godkendes af Ringkøbing-Skjern Kommune.

Bestemmelsen skal sikre, at der ikke opsættes vindmøller med påfaldende store logoer, da det vil øge synligheden af vindmøllerne.

6.6. Vindmøllerne skal af hensyn til lufttrafikken markeres med lavintensivt fast rødt lys på minimum 10 Candela monteret øverst på møllehatten. Lyset skal være synligt 360 grader i vandret plan og skal afskærmes under vandret. Lyset må have en maksimal styrke på 30 Candela. Anden belysning af vindmøllerne er ikke tilladt.

Bestemmelsen skal sikre, at et eventuelt krav om afmærkning for lufttrafikken ikke generer på jorden. Candela er en enhed for lysstyrke. 10 Candela svarer til lyset fra 10 stearinlys set på 1 meters afstand og 30 Candela svarer dermed til lyset fra 30 stearinlys set i en afstand på 1 meter.

6.7. Møllerne skal til stadighed have et ordentligt udseende.

6.8. Øvrige bygninger, elforsyningsanlæg og lignende, herunder transformatorstation og koblingsstation jf. 5.9 til 5.11 skal udføres i neutrale farver og afskærmes af beplantning i mindst samme højde som byggeriet. Eksisterende bevoksning skal så vidt muligt bevares.

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

7. Ubebyggede arealer

7.1. Bortset fra arbejdsarealer ved den enkelte mølle skal ubebyggede landbrugsarealer fortsat bruges til land- eller skovbrugsformål.

7.2. Ubebyggede arealer og arbejdsarealer, som ikke kan anvendes som i § 7.1 skal gives et ordentligt udseende ved tilsåning, belægning eller beplantning.

Det kan for eksempel være arealer, som er svært tilgængelige med landbrugsredskaber.

7.3. Der må ikke etableres faste hegn omkring vindmøllerne, men det er tilladt omkring transformatorstationen. Ved transformatorstationen skal hegningen ske inden for beplantning.

7.4. Terrænreguleringer på mere end +/- 0,5 meter i forbindelse med opførelse af vindmøller må kun finde sted med byrådets tilladelse, og kun når det er nødvendigt for at opnå en god helhedsvirkning af vindmøllerne.

7.5. Terrænreguleringer skal udføres med bløde overgange, således at de fremtræder som en naturlig del af landskabet.

8. Veje, stier og parkering

8.1. Der udlægges areal til tilkørselsveje som vist på kortbilag 3. Der må kun etableres veje, som er nødvendige for driften af vindmølleparken eller for jordbrugsdriften.

8.2. Tung trafik må ikke i hverken anlægs eller driftsfasen ledes gennem No. Alle lastvognstog og specialtransporter skal køre via Lervangvej til vindmølleområdet. Enkeltvogne med tungt læs som beton og grus kan køre via Novej 16 ad eksisterende vindmøllevej.

Bestemmelsen har til hensigt at friholde boligområder i No by for tung trafik.

8.3. Veje må have en kørebanebredde på højst 5,5 meter på lige stykker og højst 7 meter i svingbaner. Vejene skal udføres med en kørefast belægning.

Som kørefast belægning kan anvendes grus eller materialer, som genanvendes i medfør af de til enhver tid gældende regler herfor pt. bek. 1662 af 2. december 2010 om anvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder.

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

8.4. I tilknytning til den enkelte vindmølle må der anlægges et arbejdsareal i hele møllens levetid på maksimalt 2.500 m². Arbejdsarealerne skal udføres med en kørefast belægning af grus eller andet godkendt vejmateriale, jf. stk. 8.2. I anlægsperioden må der anlægges et midlertidigt arbejdsareal på yderligere 500 m². Arealet skal reetableres til eksisterende anvendelse, når anlægsarbejdet er færdiggjort.

Et arbejdsareal er et areal med fast belægning, som anvendes som vendeplads og af større kraner i forbindelse med op og nedtagning af mølledelen i anlægsfasen dels i møllens driftsperiode.

8.5. Der må ikke etableres permanent belysning af vejene.

9. Tekniske anlæg

9.1. Alle ledningsanlæg skal udføres som jordledninger. Det gælder også for tilslutning til højspændingsnettet.

10. Miljø

Ingen bestemmelser.

11. Grundejerforening

Ingen bestemmelser.

12. Betingelser for, at ny bebyggelse må tages i brug

12.1. Før nye vindmøller kan tages i brug skal området være ryddet for byggeaffald og med tilsåning eller belægning være givet et ordentligt udseende.

13. Lokalplan og byplanvedtægt

13.1. Eksisterende Lokalplaner 04.037 og 04.042 tidligere Ringkøbing Kommune ophæves ved vedtagelse af denne lokalplan.

14. Servitutter

Der ophæves ingen servitutter.

15. Retsvirkninger

Midlertidige retsvirkninger

Når forslaget til lokalplan er offentliggjort, må de

Da forslaget til lokalplan kan blive ændret ved

Planbestemmelser

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

ejendomme, der er omfattet af forslaget, ikke udnyttes på en måde, der kan foregribe indholdet af den endelige plan.

Der gælder efter Planlovens § 17 stk. 1 et midlertidigt forbud mod udstykning, bebyggelse og ændring af anvendelsen. Den eksisterende lovlige anvendelse af ejendomme kan fortsætte som hidtil.

De midlertidige retsvirkninger gælder, indtil lokalplanen er endeligt vedtaget, og vedtagelsen er offentliggjort, dog højst et år efter offentliggørelsen af forslaget til lokalplanen.

Endelige retsvirkninger

Når lokalplanen er endeligt vedtaget af byrådet, og vedtagelsen er offentliggjort, må der ikke retligt eller faktisk etableres forhold i strid med planens bestemmelser.

Der kan meddeles dispensation fra lokalplanen, hvis dispensationen ikke er i strid med principperne i planen. Mere omfattende afvigelser kan kun foretages ved at udarbejde en ny lokalplan.

Som altovervejende hovedregel medfører en lokalplan ikke erstatningspligt for kommunen. Men, hvis en ejendom er udlagt til et offentligt formål i en lokalplan, så kan ejeren under visse forudsætninger forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning.

I henhold til Planlovens § 47, kan der foretages ekspropriation af privat ejendom eller rettigheder over ejendomme, når ekspropriationen er af væsentlig betydning for virkeliggørelsen af en lokalplan.

byrådets endelige vedtagelse, omfatter bestemmelsen også bebyggelse og anvendelse af bebyggelse, der er i overensstemmelse med forslaget.

Efter udløbet af indsigelsesfrisen kan byrådet eventuelt give tilladelse til, at en ejendom udnyttes efter forslaget.

En lokalplan medfører ikke "handlepligt". Eksisterende lovlige forhold kan fortsætte som hidtil. Men når ejerne eller brugerne ønsker at ændre forholdene - opføre ny bebyggelse, bygge om m.v. - så skal ændringerne være i overensstemmelse med lokalplanen.

Dispensation kan kun meddeles efter forudgående naboorientering, med mindre byrådet skønner, at en sådan orientering er af underordnet betydning for de personer og foreninger, der skal orienteres.

Vedtagelsespåtegning

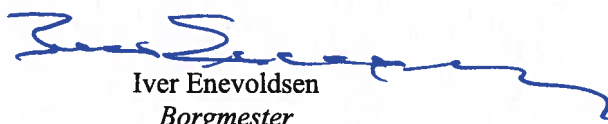
Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Vedtagelsespåtegning.

Forslag til lokalplan.

Foreløbig vedtaget af Ringkøbing-Skjern Byråd i henhold til § 24 i Lov om planlægning, den 19. juni 2012.



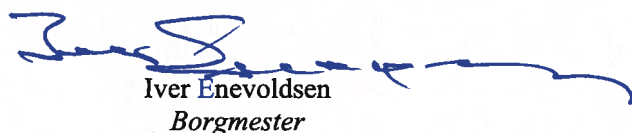
Iver Enevoldsen
Borgmester



Niels Erik Kjærgaard
Kommunaldirektør

Endelig lokalplan.

Endeligt vedtaget af Ringkøbing-Skjern Byråd i henhold til § 27 i Lov om planlægning, den 20. november 2012.



Iver Enevoldsen
Borgmester



Niels Erik Kjærgaard
Kommunaldirektør

Offentlig bekendtgørelse af lokalplanen.

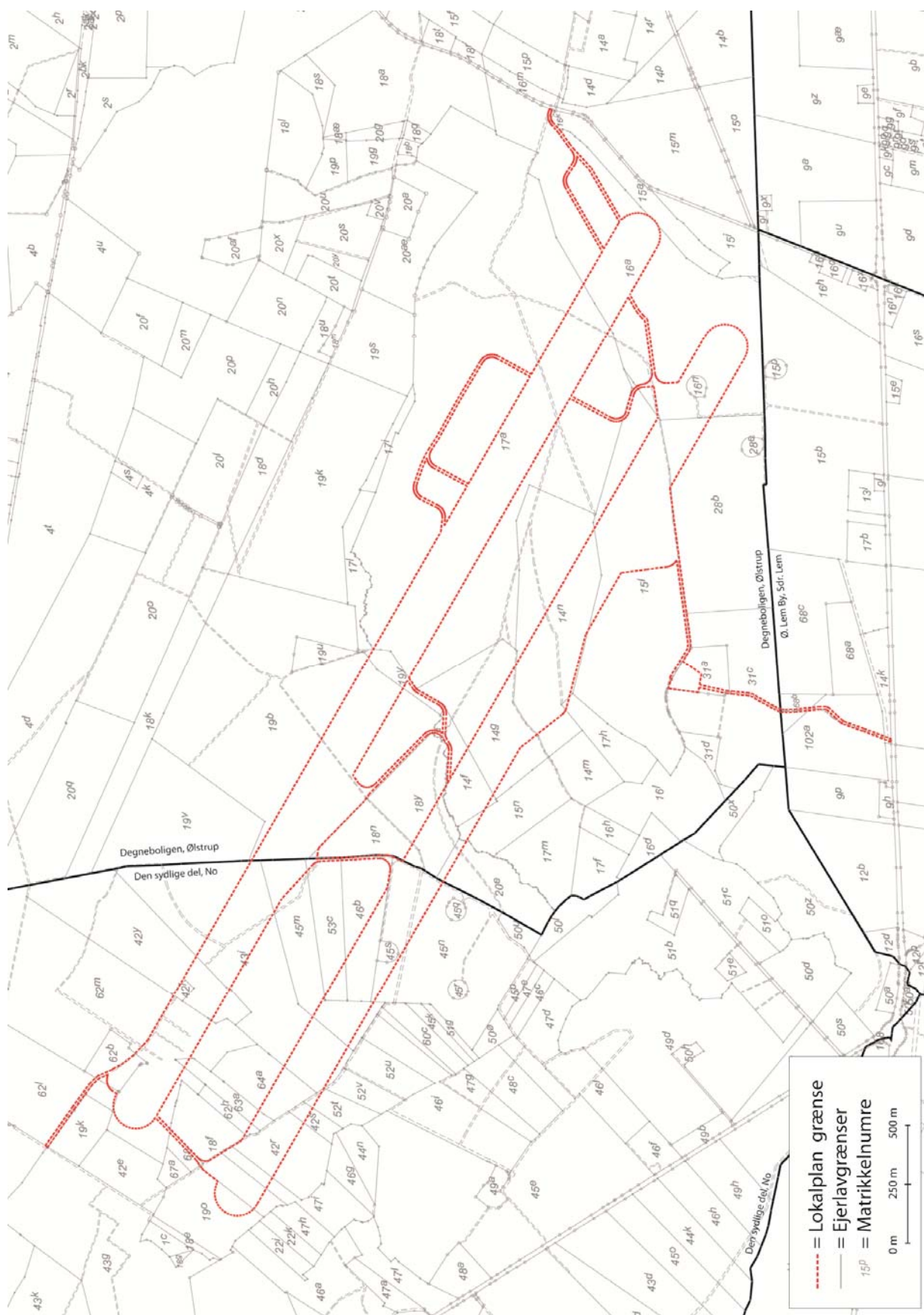
Lokalplanen er i henhold til § 30 i Lov om planlægning offentlig bekendtgjort den 22. november 2012.

Lokalplanen er i henhold til § 54b i lov om planlægning registreret i PlansystemDK.

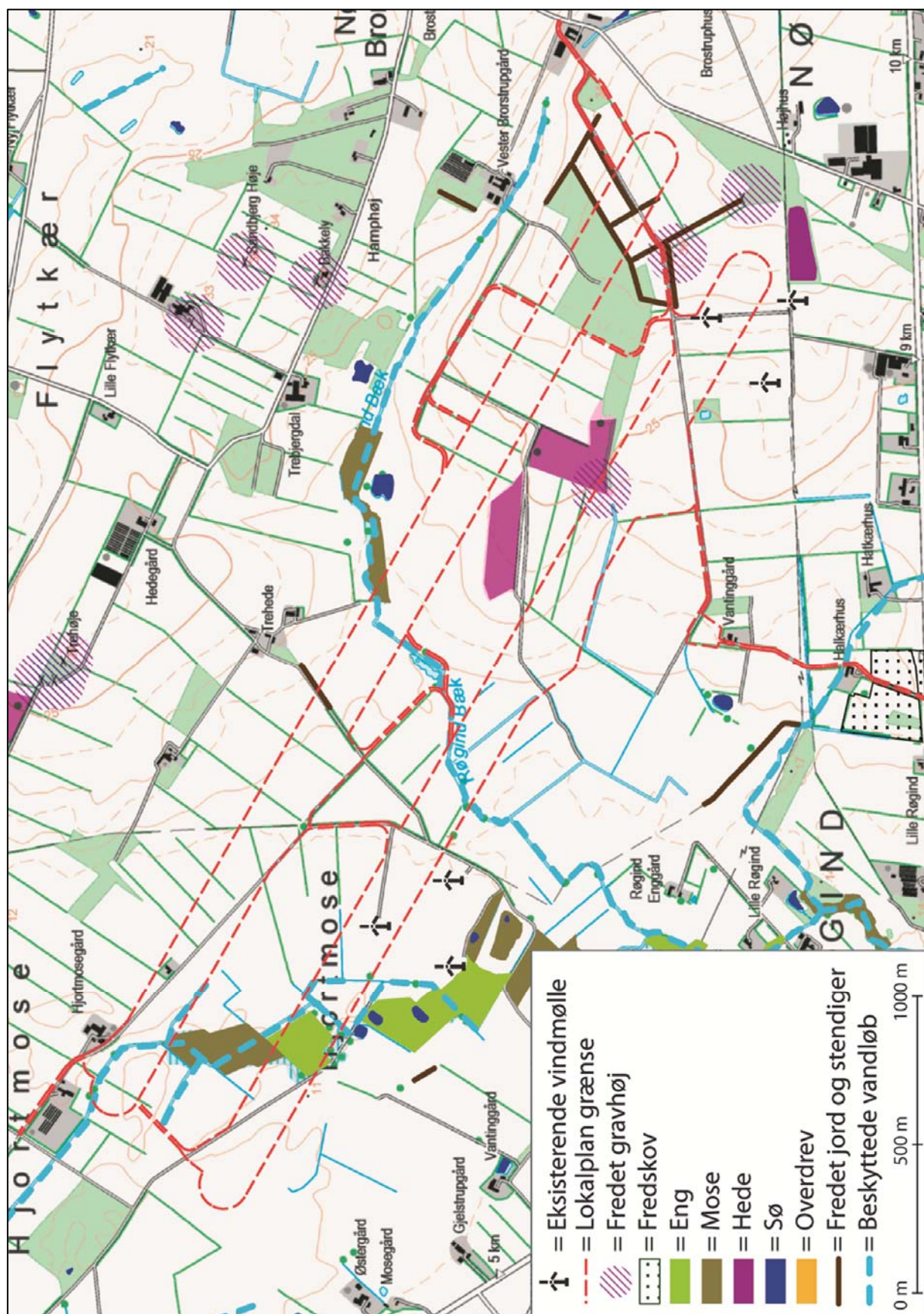
Matrikelkort: Bilag 1

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



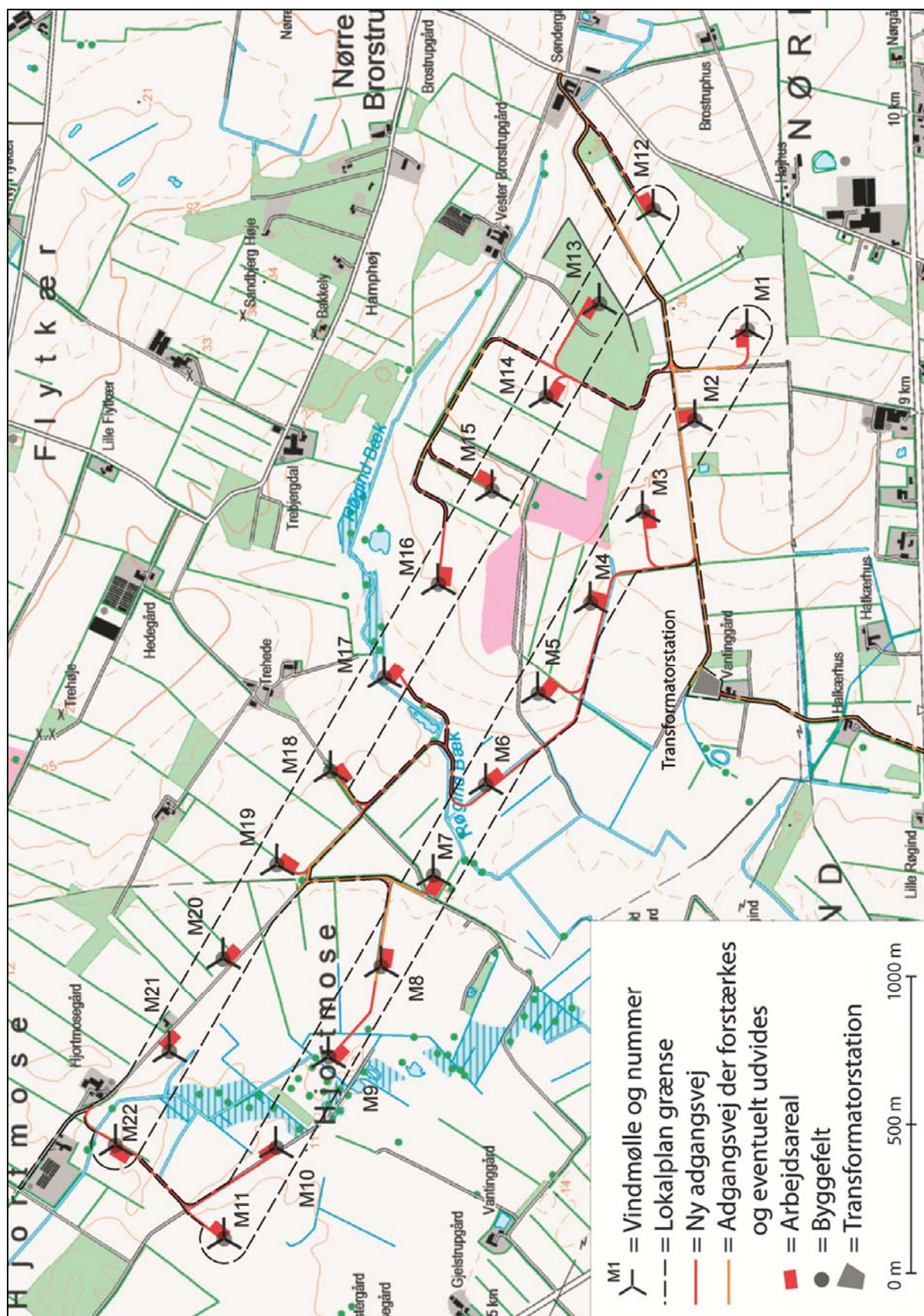
Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Arealanvendelseskort: Bilag 3

Lokalplan 283

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



2 Ikke teknisk resume

2.1 Indledning

Ringkøbing-Skjern Kommune har modtaget en ansøgning om tilladelse til at opføre 22 vindmøller ved Nørhede til Hjortmose. Området, hvor vindmøllerne ønskes opstillet, er udlagt til vindmølleområde nr. 5, 6 og 7 i Kommuneplan 2009 til 2021.

I både område 5 og 7 står i dag tre vindmøller på 1,75 MW med totalhøjde lige under 100 meter. Vindmøllerne er opstillet i to ligesidede trekanter. Ved realisering af de nye vindmøller vil de to eksisterende grupper blive fjernet.

Forud for planlægningsprocessen har Ringkøbing-Skjern Kommune foretaget to indledende offentlige høringer. Den sidste fra den 21. december 2011 til den 12. januar 2012. Der blev afholdt to indledende høringer, idet der efter den første opstod mulighed for dels at opstille større vindmøller, dels at opstille flere vindmøller.

Det er blandt andet muligt ved at nedlægge tolv boliger i nærheden af vindmøllerne, således at der bliver skabt et stort sammenhængende område uden boliger. For at kunne placere vindmøllerne, uden at støjen bliver overskredet ved naboer til vindmøllerne i Lyngsmose, skal der eventuelt nedlægges en bolig yderligere ved Lyngsmose, med mindre der viser sig mulighed for at dæmpe støjen fra en af vindmøllerne der.

2.2 Projektforslag

Projektforslaget

Hovedforslaget indeholder 22 nye vindmøller, der bliver opstillet i to parallelle og lige lange rækker med ens afstand mellem vindmøllerne i rækkerne. Vindmøllerne vil alle være ens og med samme totalhøjde på maksimalt 149,9 meter.

Afhængig af hvad der er mest optimalt, når der skal anlægges, kan der blive valgt to lidt forskelli-

ge vindmøller. Det drejer sig om enten en Vestas V112 med navhøjde 94 meter og rotordiameter på 112 meter. Totalhøjden vil være 149,9 meter, idet rotoren er skråtstillet. Eller der vil blive valgt en Siemens S113 med navhøjde 92,5 meter og rotordiameter 113 meter med totalhøjde på 149,0 meter. Mølledesignet er traditionel dansk med tre vinger og rørtårn.

Vindmøllen med 112 meter rotordiameter har gear og et traditionelt møllehus. Men vindmøllen med 113 meter rotordiameter er gearløs, hvilket medfører, at generatoren drives direkte af de roterende vinger. Denne type generator er meget tung, og derfor har vindmøllen et lidt andet udseende end vindmøller med gear.

Forholdet mellem navhøjden og rotordiameteren er 1:1,19 for V112 eller 1:1,22 for S113, hvilket ligger inden for det interval som vejledningen til Vindmøllecirkulæret anbefaler.

Vindmøllerne opstilles med ens afstand i den enkelte række, men der vil være en lille variation mellem de to rækker. Afstanden vil være cirka 350 meter mellem vindmøllerne i rækkerne.

Farven på vindmøllerne vil være lys grå. Vingerne bliver overfladebehandlet til et glanstal på maksimalt 30, så de fremstår med en mat overflade. På toppen af møllehuset opsættes lysafmærkning. Lyset vil være rødt og lyse konstant med en intensitet på mindst ti candela. En candela svarer til lyset fra et stearinlys set på en meters afstand.

Der skal eventuelt opstilles fire til otte bygninger til teknik i vindmølleparken. Hver bygning vil blive maksimalt 30 m² og have en maksimal højde på 2,2 meter. Hver bygning vil indeholde en koblingsstation og et SCADA-anlæg. Alle disse bygninger bliver eventuelt samlet på transformatorstationen. Alternativt bliver kun SCADA-anlæg placeret på transformatorstationen, mens koblingsstationerne bliver ved vindmøllerne.

Til vindmøllerne skal der endvidere anlægges en 60 kV-station til at føre vindmøllestrømmen ud på elnettet. Der er i projektområdet skabt plads til en 60/10 kV-station. Stationen er placeret syd for mølle 5 nord for bygningerne til Herningvej 117, se kort 2.1, hvor den kan skjules bag eksisterende bevoksning. Stationen skal udstyres med en bygning på op til 5 meter i højden og et areal på op til 130 m². Der er endvidere skabt plads til to transformere med tilhørende master med en maksimal højde på 7,6 m. Stationen vil stå på et indhegnet

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

areal og vil med omgivende beplantning optage cirka 10.000 m².

Bygningen på stationen bliver formentlig udvidet, så de tidligere omtalte teknikbygninger eller kun SCADA-anlæggene bliver samlet på transformatorstationen. Endvidere er der givet mulighed for yderligere at udvide bygningen med et besøgscenter for skoler og andre vindkraftinteresserede i tilknytning til de øvrige bygninger, således at det samlede bygningsareal kan blive op til 400 m².

0-alternativet

Ved 0-alternativet fortsætter de eksisterende forhold, det vil sige, at de eksisterende seks vindmøller bibeholdes.

De tre vindmøller i Hjortmose er opført i 2000, og har således 8 år tilbage af den tekniske levetid på 20 år, mens vindmøllerne i Nørhede er fra 2002 og har 10 år tilbage af den tekniske levetid.

Totalhøjden for de eksisterende vindmøller er 99,9 meter. Vindmøllerne er lys grå på hele møllen.

Produktion af el fra vindmøllerne

Vindressourcerne hører til de bedste i Danmark.

Effekten på de nye vindmøller er på 3 MW, mens den er 1,75 MW på de eksisterende vindmøller. Den samlede effekt i vindmølleparken vil dermed stige fra 10,5 MW til 66 MW. Den årlige produktion på de 22 nye vindmøller er beregnet til omkring 212 millioner kWh, der svarer til det årlige elforbrug til apparater og lys i cirka 61.500 husstande.

0-alternativet med fastholdelse af de eksisterende seks vindmøller producerer 25 millioner kWh årligt, hvilket svarer til elforbruget i cirka 7.250 husstande.

2.3 Aktiviteter i anlægsfasen

Nedtagning af eksisterende vindmøller

Før de nye vindmøller i projektforslaget kan idriftsættes, skal de eksisterende seks 1,75 MW vindmøller nedtages. Vindmøllerne vil blive nedtaget med henblik på genanvendelse på en anden lokalitet. Fjernelsen af henholdsvis vinger, mølle-

hat og tårn vurderes ikke at udgøre nogen sikkerhedsrisiko. Ved fjernelsen vil der blive anvendt samme typer kraner, køretøjer og materiel, som bliver benyttet i forbindelse med opstillingen af de nye vindmøller.

Fundamenterne vil blive knust og eventuelt anvendt som vejmateriale til de nye vindmøller.

Opstilling af nye vindmøller

Anlægsfasen forventes at strække sig over 5 – 8 måneder, før alle aktiviteter er tilendebragt, det vil sige vindmøllerne er rejst, tilkoblet elnettet og idriftsat. Arbejdet omfatter nedenstående aktiviteter.

Arbejdsveje, pladser og fundamenter

Veje, arbejds-, kran- og vendepladser bliver anlagt, inden vindmøllerne bliver rejst. Fundamentet til møllen bliver etableret omkring en måned før, vindmøllen bliver rejst, sluttet til elnettet og sat i drift. Omkring 1.200 m³ armeret beton udgør fundamentet. Det er anslået, at der til støbning af de 22 fundamenter og til transport af øvrige fundamentsdele vil komme 2.450 til 3.820 lastbiler med beton og fundamentsdele.

I alt bliver der anlagt cirka 7,1 kilometer ny vej og 4,7 kilometer eksisterende vej bliver forstærket og eventuelt udvidet. Til anlæg af veje, arbejdspladser, kranpladser og vendepladser vil der blive brugt cirka 41.800 m³ stabilt vejmateriale, som vil blive transporteret på 2.100 – 4.200 lastbiler. Der vil således ankomme i alt cirka 4.550 – 8.020 lastbiler med materiale til veje og fundamenter. Ud over arbejds- og vendepladser vil der blive etableret midlertidige pladser til arbejdsskure og P-pladser og til kortvarig opbevaring af større vindmølledele.

Kort 2.1 Placering af vindmøller, veje, arbejdsarealer og transformatorstation i projektslaget

Ma: 1:25.000

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tilslutning til offentlig vej

Adgangsvej til vindmølleparken sker primært fra øst ad den eksisterende vej til de tre vindmøller ved Nørhede fra Lervangvej, dels fra vest ad Novej ved Novej 16. Der skal således ikke etableres nye tilslutninger til offentlig vej. Tung trafik ledes uden om No.

Adgang til byggeri af transformatorstationen på Herningvej 117 sker enten via vindmøllevejene fra Lervangvej eller direkte ad eksisterende adgangsvej til Herningvej 115 og 116. Anvendelsen af den eksisterende overkørsel til Herningvej i anlægsfasen kræver godkendelse af Vejdirektoratet.

Vindmøller

Omkring 440 større lastvognstog vil levere vindmølledelene. Endvidere vil to store kraner operere i to til tre dage ved opsætning af hver mølle. Efter opsætning forventes yderligere to til tre uger til indkøring af hver vindmølle i automatisk drift. I anlægsfasen vil trafik- og støjbelastningen for området være som for en stor byggeplads.

Nettilslutning

Ringkøbing Amts Højspændingsforsyning, RAH, slutter møllerne til elnettet til ny 60/10 kV-station i projektområdet med jordkabel. Fra stationen føres strømmen videre ud på det overordnede net via jordkabel.

Sammenhørende hermed bliver der fremført telekabel for fjernovervågning og fjernstyring.

2.4 Aktiviteter i driftsfasen

Driftsansvar

Den til enhver tid værende ejer af vindmøllerne har ansvaret for driften og sikkerheden på anlægget, herunder støjforhold. Støjmålinger kan foretages for at sikre, at de gældende støjkrav bliver overholdt.

Driftsaktiviteter

Aktiviteterne under drift vil typisk dreje sig om serviceeftersyn på vindmøllerne. Der er regnet med mindst et serviceeftersyn ved hver vindmølle om året. Ud over disse eftersyn må der forventes et begrænset antal ekstraordinære servicebesøg, da

daglige tilsyn og kontrol normalt vil foregå via fjernovervågningssystemer.

2.5 Aktiviteter ved retablering

Ved indstilling af driften er ejeren af vindmøllerne på afviklingstidspunktet forpligtiget til at fjerne alle anlæg i et omfang, som svarer til de krav, som lokalplan og deklaration fastsætter. Fjernelsen af henholdsvis vinger, møllehat, tårn, fundament og veje vurderes ikke at udgøre hverken nogen sikkerhedsrisiko eller nogen væsentlig miljøbelastning.

2.6 Sikkerhedsforhold

Havari

Risiko for havari med vindmøller er minimale for afprøvede og godkendte vindmølletyper, som vil blive anvendt i alternativ 1.

I Danmark er det et krav, at vindmøllerne typegodkendes i henhold til Energistyrelsens certificerings- og godkendelsesordning, inden de opstilles. Typegodkendelsen skal blandt andet sikre overensstemmelse med gældende krav til sikkerhedssystemer, mekanisk og strukturel sikkerhed, personsikkerhed og elektrisk sikkerhed.

Isnedfald

I frostvejr kan isslag under særlige forhold sætte sig på vingerne. Da alle møller er placeret i god afstand fra offentlig vej og naboboliger, vil der ikke være risiko for isnedfald ved naboboliger eller offentlig vej.

Brand

Brand i møller er meget sjældne. Sker det, vil møller med kabineinddækning af glasfiber kunne brænde, og store, lette dele vil kunne falde brændende til jorden.

Med eksisterende erfaringer, de skærpede krav til service og med afstanden til naboboliger og offentlige veje ved projektet ved Nørhede til Hjortmose udgør brand ikke nogen væsentlig risiko.

Kemikaliespild

Vindmøllerne har en del olie og andre væsker i transformere, gear og bremsere. Spild ved uheld eller utætheder opsamles i bakker under enhederne. Endvidere kan der ved rensning af vindmøllerne forekomme forurenede vand og andre rensningsvæsker. For at afværge forurening af omgivelserne kræver Ringkøbing-Skjern Kommune, at vindmølleejerne udarbejder en beredskabsplan for uheld og drift, herunder vask af vindmøllerne, så forurenende væsker bortskaffes til godkendt modtager.

Flysikkerhed

Der er ingen nærtliggende lufthavne eller flyvepladser. Så formodentlig vil ingen lufttrafik blive generet af vindmøllerne. Derfor vil Trafikstyrelsen, Luftfartshuset, sandsynligvis som ved tilsvarende vindmølleprojekter oplyse følgende krav til lysmarkering på vindmøller mellem 100 og 150 meter efter høring med Forsvaret:

1. Alle vindmøller skal markeres med lavintensivt fast rødt lys.
2. Lysmarkeringen skal være aktiveret hele døgnet
3. Lysmarkeringen skal placeres øverst på generatorhuset (nacellen) og lyset skal altid, uanset møllevingernes placering, være synligt 360 grader i et vandret plan. Dette kan kun opnås ved opsætning af 2 lamper på vindmøllen.

Vindmølleejerne skal afklare Trafikstyrelsens krav til lysmarkering senest i forbindelse med byggetilladelsen fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Vindmøllerne vil således sandsynligvis få monteret to lamper med lavintensivt lys på toppen af møllehatten af hensyn til flysikkerheden. Lyset i lamperne vil være rødt og lyse konstant 360 grader horisonten rundt med en styrke, der svarer til styrken i lyset fra ti stearinlys. Lyset er afskærmet nedad. På grund af lysets ringe styrke og afskærmningen nedad vil lyset erfaringsmæssigt ikke være væsentligt generende.

2.7 Landskabelige forhold

Vindmølleområdet ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune omkring 4 km øst for Ringkøbing, i nærhed til Herningvej, rute 15.

Vindmøllerne opstilles i overgangen fra det flade landskab omkring fjorde og indfjorde, der ligger langs vestkysten, og Skovbjerg Bakkeø, der hæver sig terrænmæssigt mod øst. Landskabet omkring vindmøllerne kan overordnet inddeles i to landskabstyper. Mod vest hvor landskabet er karakteriseret ved at være fladt og åbent, i modsætning til den østlige del med bakkeølandskabet, hvor terrænet stiger og varierer, og der findes en del bevoksning. Arealet i vindmølleområdet består primært af dyrkede marker, men mellem og omkring vindmøllerne findes endvidere nogle mindre hedeområder og mindre samlede bevoksninger.

Vindmøllernes visuelle påvirkning af oplevelsen af landskabet er i VVM-redegørelsen inddelt i tre zoner: Nærzonen indtil 4,5 km fra vindmøllerne, mellemzonen indtil 10 km fra vindmøllerne og fjernzonen i afstande over 10 km.

Nærmeste byer

Det er undersøgt om vindmøllerne er synlige fra de byer, som ligger inden for mølleområdets nærzone. Det drejer sig om byerne No, Ølstrup og Højmark.

Fra alle tre byer er det vurderet, at vindmølleanlægget vil være helt eller delvist synligt fra haver, boliger og veje, i de yderste dele af byerne mod vindmøllerne. Herfra vil de blive oplevet markante og dominerende, specielt fra Ølstrup hvor vindmøllerne fylder hele horisonten fra syd til vest. Fra adgangsveje til byerne i retning mod vindmøllerne vil vindmølleanlægget ofte være helt synligt og meget dominerende.

Fra byerne længere væk i mellemzonen er det vurderet, at vindmøllerne udelukkende vil blive oplevet i landskabet fra den nordlige bygrænse i Lem.

For at landskabet kan se ordentligt ud, efter vindmølleparken er realiseret, skal bygninger fra de nedlagte boliger, som ikke genanvendes til andet formål, fjernes

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Landskab

I forbindelse med landskabsanalysen er det undersøgt, hvorledes de planlagte vindmøller ved Nørhede til Hjortmose vil påvirke oplevelsen af overgangen mellem de to landskabstyper, og hvorledes vindmøllerne påvirker oplevelsen af de to landskabstyper. Derudover er der specielt fokus på anlæggets størrelse og hvorledes det påvirker landskabet.

Nærzone

Det er vurderet, at vindmøllerne vil være synlige fra størstedelen af nærzonen, og de vil fremstå store, markante og dominerende i landskabet. Specielt vil anlægget have en stor udstrækning fra sydvest og nordøst, og det er vurderet, at der vil være en væsentlig påvirkning på oplevelsen af landskabet. Endeligt er det vurderet, at det er et meget stort og væsentligt element, der bliver tilføjet landskabet, og det vil påvirke oplevelsen af landskabet, specielt fra nærzonen, hvor anlægget næsten altid vil være helt eller delvist synligt. Det er dog vurderet, at landskabet generelt er robust.

De to landskabstyper

Fra det flade ret åbne landskab i vest er det vurderet, at vindmøllerne ofte vil være fremtrædende, og de kan nogle steder få landskab og terræn til at krympe visuelt.

Fra bakkeøen vil den landskabelige påvirkning være mere varieret. Dog er det vurderet, at anlæggets horisontale og vertikale dimensioner vil betyde, at der vil være en kraftig visuel påvirkning på landskabet, selv fra større afstande.

Anlæggets størrelse

Det er vurderet, at det hovedsageligt er vindmølleanlæggets størrelse, der har den største landskabelige påvirkning, og det kan være svært at opfatte og forstå landskabet, når sådan et stort landskabselement tilføjes. Anlæggets størrelse overstiger ofte skalaforholdet i øvrige landskabelige enkeltelementer. Det er dog vurderet, at landskabet overordnet har en skala, der ofte kan rumme de store vindmøller. Det er specielt tilfældet, hvor vindmøllerne opleves fra fladt eller jævnt terræn.

At tilføje et landskab et element af denne størrelse vil selvsagt påvirke oplevelsen af landskabet og forandre mange udsigter. Landskabet omkring

vindmøllerne ved Nørhede til Hjortmose vil uden tvivl få tilført et nyt og moderne udtryk, der fortæller en historie om den tid, der er nu.

Andre vindmøller

Det er undersøgt, om det samlede visuelle udtryk fra planlagte og eksisterende vindmøller inden for nærzonen og det inderste af mellemzonen er betænkeligt. Inden for nærzonen drejer det sig om tre grupper af vindmøller. Cirka 2,5 km nord for projektområdet står tre 127 m høje vindmøller ved Lyngmose. Øst for Ølstrup står to mindre vindmøller der formodentlig snart vil blive nedtaget. Nordøst for Højmark står tre cirka 74 m høje vindmøller. I mellemzonen er det specielt tre vindmølleparker, hvor der er lagt vægt på det visuelle samspil. Ved Rudmose står fire vindmøller på 125 m. Nordvest for Lem ved Lem Kær står 11 vindmøller på 149,9 m og ved Vognkær står fem vindmøller på 125 m.

Det er vurderet, at de nye vindmøller i samspil med eksisterende vindmøller ofte vil forøge oplevelsen af vindmøller i landskabet, men det planlagte vindmølleprojekt ved Nørhede til Hjortmose fremstår som et særskilt anlæg, og der er ikke nogen visuelle konflikter. På den baggrund er det vurderet, at det samlede udtryk er ubetænkeligt. Landskabet omkring Ringkøbing er præget af parker med store vindmøller, og oplevelsen af parker med store vindmøller vil blive forøget ved færdsel omkring byen.

Vindmøllernes design og opstillingsmønster

Projektet består af 22 ens vindmøller med en totalhøjde på op til 149,9 m. Vindmøllerne har en navhøjde på 94,0 eller 92,5 meter og en rotordiameter på 112 eller 113 meter.

Harmoniforholdet på den enkelte vindmølle passer godt ind i det rimeligt jævne terræn, der er i vindmølleområdet, og det er vurderet, at den enkelte mølle fremstår harmonisk.

Anlæggets samlede fremtræden i landskabet forholder sig først og fremmest til antallet af vindmøller og størrelsen på dem. Anlægget opfattes ofte, specielt på længere afstande og fra nordvest og sydøst som et stort sammenhængende landskabselement.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Opstillingsmønstrer med de to rækker er generelt svært at opfatte, når anlægget opleves på tværs af møllerækkerne, og derfor er det vurderet, at det samlede udtryk kan virke rodet, specielt fra større afstande. Ofte træder opstillingsmønstrer tydeligt frem, når man ser ned gennem rækkerne.

Omtrent fra midten af anlægget stiger terrænet mod øst fra omkring kote 10 op til 38 meter over havet. Vindmøllerne følger terrænet, og terrænforholdene vil fra nogle steder i landskabet blive understreget af møllerækkerne.

Som en del af anlægget indgår en transformatorstation, der vil blive placeret ved nedlagt bolig på Herningvej 117. Det er vurderet, at transformatorstationen ikke vil påvirke det omkringliggende landskab visuelt, idet den vil være skjult af bevoksning.

Kulturhistoriske elementer

Da der tidligere er registreret fortidsminder nær de steder, hvor vindmøllerne er planlagt opstillet, bør der udføres en arkæologisk afgravning af anlægsområdet før anlægsarbejdet påbegyndes.

Det er undersøgt, om vindmøllerne vil forstyrre oplevelsen af No, Ølstrup og Højmark Kirker som kulturhistoriske elementer i landskabet.

Fra Ølstrup Kirkegård er der fra det sydøstligste hjørne af kirkegården udsyn til dele af vindmølleanlægget gennem bevoksningen. Det er vurderet, at der ikke vil være en væsentlig visuel påvirkning af udsigten fra kirkegården.

Kun Højmark Kirke vil blive oplevet i landskabet sammen med vindmøllerne. Øst og specielt syd for Højmark ligger Højmark Kirke markant i landskabet. På Røgendvej ved Favrby bliver kirken i høj grad oplevet sammen med vindmøllerne. Vindmøllerne forstyrrer herfra oplevelsen af kirken i landskabet, og dens plads som dominerende landskabselement mindskes.

I den østlige del af vindmølleområdet er der registreret tre fredede gravhøje og en del beskyttede diger. Digerne danner i dette område nogle landskabsrum, hvori den nordligste af to østlige gravhøje indgår som et element. Der står ingen vindmøller i disse landskabsrum, men vindmøllerne vil blive oplevet herfra. Det er vurderet, at de beskyttede diger og fredede gravhøje og de landskabsrum, der er i forbindelse med dem, fuldt ud kan opleves på trods af vindmøllernes nære placering.

Rekreative interesser

De rekreative interesser i området knytter sig primært til landskabs- og naturoplevelser, specielt nord for vindmøllerne. I nærområdet er det især området omkring Trehedevej og Ølstrup Bæk samt området omkring No Stampe der har rekreativ værdi. Herfra vil landskabsoplevelsen blive væsentlig påvirket og totalt forandret af vindmøllerne. Det er specielt på grund af antallet af vindmøller.

Ved et privat rekreativt område ved Klitmose, med sø, ænder og borde- og bænkesæt vil vindmøllerne have en mindre påvirkning på opfattelsen af stedet, men det vil stadig være muligt at opleve de væsentlige interesser i området omkring søen.

2.8 Naboforhold

Afstand og visuel påvirkning

Afstand

Inden for en kilometers afstand fra vindmøllerne finder man i dag 51 boliger i det åbne land. Tolv af boligerne bliver nedlagt i forbindelse med projektet. Det drejer sig om Herningvej 117, Hjortmosevej 4, 7, 9, Lervangvej 3, 5, 6, 7, 11, Trehedevej 5, 7 og 18. Alle øvrige 39 boliger inden for en kilometers afstand af møllerne er behandlet som nabobolig i dette kapitel, selvom nogle boliger kan være ejet og beboet af mølleejere med betydende indflydelse på vindmølleprojektet. For vindmølleejere med betydende indflydelse gælder afstands- og støjgrænserne ikke.

Foruden naboboligerne ligger Naturværksted Hatkærhus på Herningvej 119 inden for en kilometer fra vindmøllerne.

I vindmøllecirkulæret er det fastlagt, at afstanden mellem vindmøller og nærmeste nabobolig skal være minimum fire gange møllens totalhøjde. Det betyder, at afstanden til naboboliger for en vindmølle med en totalhøjde på op til 149,9 meter ved Nørhede til Hjortmose skal være mindst 599,6 meter. Det er opfyldt for alle 39 naboboliger og naturværkstedet. Nabobolig nr. 12, Gl. Landevej 2, og nabobolig nr. 32, Novej 26, ligger tættest på vindmøllerne med 601 meter til nærmeste vindmølle.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Visuel påvirkning

Den visuelle påvirkning er vurderet for alle de 39 naboboliger og Naturværksted Hatkærhus samt for et socialpædagogisk behandlings- og opholdssted på Novej 11 foruden bebyggelsen Nørhede ved Herningvej 126 – 142.

De nye vindmøller er så høje, at de nærmeste møller ofte vil række over bevoksningen. Vindmølleparkens udstrækning er så stor, at den fuldstændig dominerer udsigten mod vindmølleområdet fra de naboboliger, som har frit udsyn til vindmølleparken, og som ligger ved parkens langside. Samtidig vil man netop på grund af parkens udstrækning og skærmende bevoksning ofte kun se en del af vindmølleparken

Fra otte boliger vil der blive direkte udsigt til hele vindmølleparken eller store dele af den. Det drejer sig om naboboligerne 3, 8, 10, 21, 22, 29, 31 og 34. Se kort 2.2.

Fra 17 boliger og det socialpædagogisk behandlings- og opholdssted på Novej 11 vil der blive udsigt til dele af vindmølleparken. Det drejer sig om naboboligerne 1, 2, 4, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 19, 26, 27, 28, 33, 35, 37 og 39. Se kort 2.2.

Fra seks boliger og Naturværksted Hatkærhus vil der formentlig blive udsigt til enkelte vindmøller. Det drejer sig om naboboligerne 5, 13, 20, 24, 32 og 38. Se kort 2.2.

Fra otte boliger vil der næppe blive nogen væsentlig udsigt til vindmøllerne. Det drejer sig om naboboligerne 6, 7, 17, 18, 23, 25, 30 og 36. Se kort 2.2.

I bebyggelsen Nørhede, Herningvej 126 – 142, vil der være sporadisk sigt af vindmøllerne gennem bevoksningen. Se kort 2.2.

Det er ud fra erfaring med eksisterende møller vurderet, at lyset på toppen af møllehatten ikke vil være væsentligt generende.

Støjpåvirkning

Kravene i Bekendtgørelse om støj og lavfrekvent støj fra vindmøller er ifølge støjberegningerne overholdt for alle naboboliger, ved Naturværksted Hatkærhus, ved bebyggelsen Nørhede ved Herningvej 126 – 142, samt i de nærmeste byer No og i Ølstrup.

Ifølge beregningerne vil otte naboboliger få en støjbelastning, der ligger mindre end 2 dB under grænseværdien på 44 dB(A) ved en vindhastighed på 8 m/s. Ved 6 m/s drejer det sig om 14 boliger,

der ligger mindre end 2 dB under grænseværdien på 42 dB(A). De beregnede værdier for No og bebyggelsen Nørhede ved Herningvej 126 – 142 ligger ligeledes mindre end 2 dB under grænseværdien på 37 dB(A) ved en vindhastighed på 6 m/s.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil derfor kræve en støjmåling ved ejerens anmeldelse af vindmøllerne efter Bekendtgørelse om støj fra vindmøller. Hvis støjmålingen viser, at støjpåvirkningen ikke overholder lovgivningen, skal vindmøllerne i projektet ved Nørhede til Hjortmose støjdæmpes.

Kravene i Bekendtgørelse om støj og lavfrekvent støj fra vindmøller er ifølge støjberegningerne ligeledes overholdt for alle naboboliger til eksisterende vindmøllegrupper på nær bolig A på Ølstrupvej 31B, se kort 2.2, der er nabobolig til vindmøllerne ved Lyngsmose, og hvor de generelle støjgrænser er overskredet. Ringkøbing-Skjern Kommune vil ved anmeldelsen af de nye vindmøller ved Nørhede til Hjortmose derfor kræve dokumentation for at støjkravene kan overholdes ved naboer til Lyngsmose vindmøllerne. Det kan enten ske ved at nedlægge bolig A eller ved at støjdampe en af vindmøllerne ved Lyngsmose.

Hvis støjmålingen og beregningen af støj ved naboer ved Lyngsmose og ved Nørhede til Hjortmose viser, at støjpåvirkningen ikke holder sig under 42,0 og 44,0 dB(A) ved henholdsvis vindhastighederne 6 og 8 m/s, skal møllerne støjdæmpes yderligere, eller driften af de nye vindmøller ved Nørhede til Hjortmose skal indstilles.

Støjen kan dæmpes ved at ændre omdrejningshastigheden eller vingernes vinkel, så de ikke går så højt op i vinden. Det betyder, at de stadig har samme omdrejningstal. Desuden vil alle møller i en vindmøllepark aldrig få lige meget vind og dermed heller ikke dreje lige hurtigt. Alle moderne vindmøller varierer omdrejningshastigheden med vindstyrken.

Infralyd

Vindmøllerne udsender infralyd, lyd under 20 Hz, men niveauerne er lave. Selv tæt på møllerne er lydtrykniveauet langt under den normale høretærskel, og infralyd betragtes således ikke som et problem.

Transformatorstation

I vindmølleparken skal der placeres en transformatorstation ved Vantinggård, Herningvej 117.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Stationen skal føre vindmøllestrømmen ud på el-nettet. Den endelige udformning er ikke fastlagt, men bliver med to 60/10 kV transformere.

Støjen fra transformatorstationen vil ligge langt under grænseværdierne for industristøj i det åbne land med en støj mellem 5 og 10 dB(A) ved nærmeste bolig. Grænseværdien er 40 dB(A) om natten.

Bevoksning vil skærme for indsigt til transformatorstationen.

Støjpåvirkning fra flere støjkloder

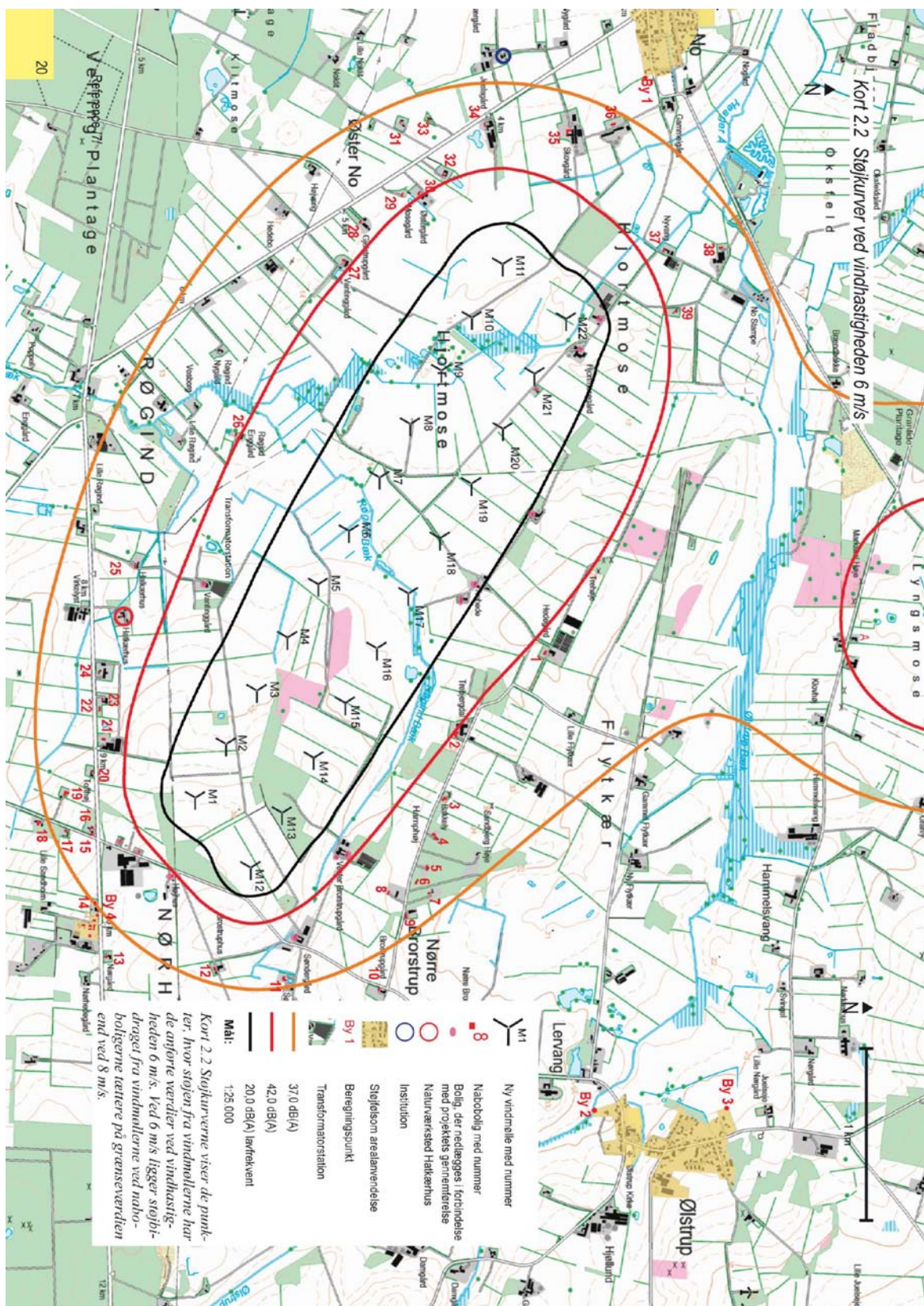
Støj fra én type støjkilde er mere generende, når der samtidig er støj fra andre kilder. Naboerne til den ansøgte vindmøllepark ved Nørhede til Hjortmose er i dag udsat for støj fra eksisterende vindmøller, fra trafikstøj og landbrugsstøj - samt for nogle af naboernes vedkommende af støj fra virksomheden Dan Grønt. De fleste af naboerne bliver ved projektets realisering yderligere udsat for vindmøllestøj og i meget begrænset omfang for støj fra transformatorstationen.

Det eksisterende lovgrundlag giver imidlertid ikke mulighed for indgreb over for støj med den begrundelse, at den sammensatte støj, den samlede støj fra forskellige typer støjkloder, overskrider de vejledende grænseværdier. Det er ikke lovpligtigt at lægge støj fra forskellige typer støjkloder sammen, da sådanne beregninger anses for at være yderst komplekse. Desuden er måling af baggrundsstøjen meget følsom for tidspunktet af døgn, vejrlig og årstid, og dermed svært at foretage ensartet og objektivt. Der er desuden forskellige målemetoder og grænseværdier for forskellige typer støj. Der er derfor ikke fastsat nogen fælles dB-værdi, der angiver, hvornår støjkloderne samlet giver en generende støj i omgivelserne. Således skal de nye vindmøller ved Nørhede til Hjortmose sammen med andre vindmøller i området samlet overholde støjkravene i Bekendtgørelse om støj fra vindmøller, men eksempelvis transformatorstationen og de nye vindmøller skal samlet hverken overholde Bekendtgørelse om støj fra vindmøller eller Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 "Støj fra virksomheder".

For naboerne og Ringkøbing-Skjern Kommunes planlægning har det dog bestemt interesse at få vurderet den samlede gene af støjpåvirkningen, da det giver en bedre vurdering af miljøet, end når man nøjes med at se på hver type støj for sig.

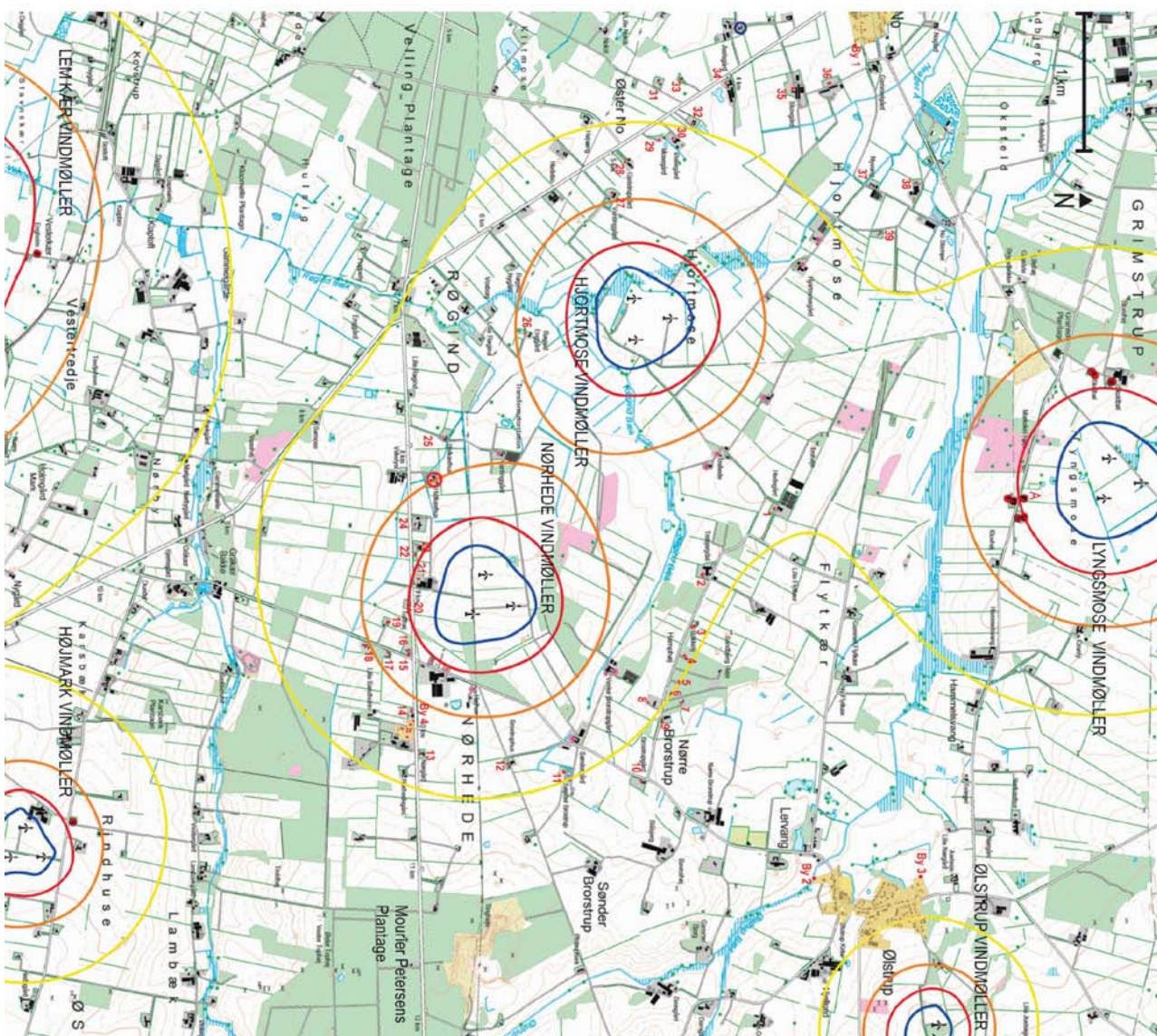
Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer at det generelle billede ved naboboligerne, bortset fra nabobolig nr. 13 – 20, er, at den samlede støj fra landbrugsstøj, trafikstøj, støj fra transformatorstationen, Dan Grøn's tørringsanlæg og vindmøller ikke væsentligt forøger støjpåvirkningen i forhold til vindmøllernes støjpåvirkning alene. For nabobolig nr. 13 – 20 og bebyggelsen ved Herningvej 126 – 142 vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den samlede støj fra landbrugsstøj, trafikstøj, støj fra transformatorstationen og vindmøller ikke væsentligt forøger støjpåvirkningen i forhold til støjen fra tørringsanlægget ved Dan Grønt alene.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport: Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Kort 2.3 Støj, eksisterende forhold med syv vindmøllegrupper

Støjkurver ved vindhastigheden 6 m/s.

Den syvende vindmøllegruppe, der indgår i beregningerne, vindmøllerne ved Rindmose, ligger uden for kortet til højre for Mourier Petersens Plantage.

Ved at sammenligne støjkurvernes indbyrdes afstande på kort 2.2 og 2.3 kan man orientere sig om støjheden fra den enkelte vindmøllegruppe i et givet punkt. Bemærk, at målestokken ikke er på de to kort.



Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Skyggekast

Skyggekast er vindmøllevingens skygge, der bevæger sig hen over en flade, hvor man opholder sig. Det er genevirkningen fra vindmøllevingernes passage mellem solen og opholdsarealet. For at der kan opstå skyggekast, skal solen skinne, og møllevingerne skal samtidig rotere. Genevirkningen vil typisk være størst inde i boligen, men kan også være stor ved ophold udendørs, hvor skyggen fejer hen over en flade. Skyggekastets omfang afhænger af:

- * Hvor solen står på himlen.
- * Om det blæser og hvorfra.
- * Antallet af vindmøller i en gruppe og deres placering i forhold til naboboligerne.
- * Møllens rotordiameter.
- * De topografiske forhold.
- * Ved hvilke vindhastigheder vindmøllen producerer.

Kommuneplanen for Ringkjøbing-Skjern kræver, at nabobeboelser ikke påføres skyggekast i mere end 10 timer om året, beregnet som reel skyggetid. Beregninger for projektet ved Nørhede til Hjortmose er udført for udendørs opholdsarealer på 15 gange 15 meter og for indendørs opholdsareal ved et lodret vindue, der vender mod den vindmølle, som der beregnes for. På grund af beregningsmetoderne vil værdierne for indendørs skyggekast som regel være lavere end værdierne for udendørs skyggekast. VVM-redegørelsen og Miljørapporten anlægger den mest restriktive vurdering af skyggekastet ved at beregne udendørs skyggekast og vurdere påvirkning ved naboboliger ud fra denne værdi.

Beregnete skyggekastværdier

I beregningen over reelle udendørs værdier har 16 naboboliger teoretisk over ti timer udendørs skyggekast om året. Naboboligerne nr. 2, Trehedevej 3, nr. 12, Gl. Landevej 2, og nr. 29, Novej 22, er de mest udsatte naboboliger med et sandsynligt teoretisk udendørs skyggekast på over 20 timer om året.

Udendørs skyggekast ligger mellem nul og fem timer om året ved institutionen på Novej 11, i bebyggelsen ved Herningvej 126 – 142 og i dele af No. I resten af No og i Ølstrup sender de nye vindmøller ved Nørhede til Hjortmose ikke skyggekast.

Med mindre bygherre leverer en beregning, der tager hensyn til bevoksning og bygninger, der skærmer for skyggekast i bolig og på udendørs opholdsareal i umiddelbar nærhed af boligen, og som mere præcist angiver, at skyggekastet ikke overstiger ti timer om året, vil Ringkjøbing-Skjern Kommune kræve skyggestop installeret i de nye vindmøller, så ingen boliger udsættes for mere end 10 timer reel udendørs skyggekast om året.

Reflekser

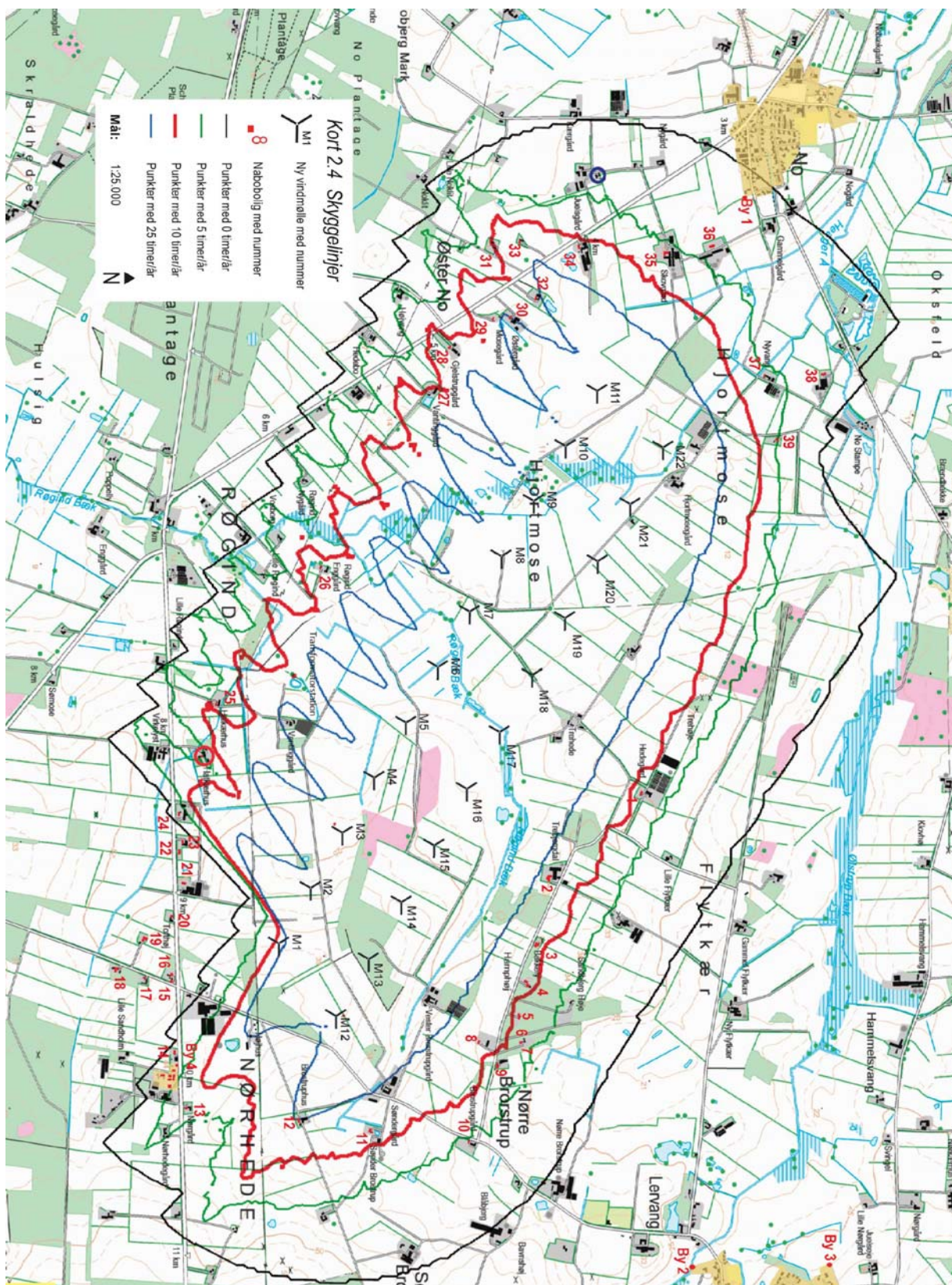
Vindmøllernes refleksion af sollys - især fra møllevingerne - er et fænomen, som under særlige vejrforhold kan være et problem for naboer til vindmøller. Refleksionen opstår især ved visse kombinationer af nedbør og sollys.

Da vindmøllevinger skal have en glat overflade for at producere optimalt og for at afvise snavs, kan dette medføre flader, som kan give refleksioner. Problemet er minimeret gennem overfladebehandlinger til meget lave glanstal omkring 30, der med de nuværende metoder er det nærmeste, man kan komme en antirefleksbehandling. I løbet af møllens første leveår halveres refleksvirkningen, fordi overfladen bliver mere mat. Moderne møllevingers udformning med krumme overflader gør desuden, at eventuelle reflekser spredes jævnt i vilkårlige retninger.

Reflekser fra de nye møller forventes ikke at give væsentlige gener.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose



Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

2.9 Øvrige miljøforhold

Luftforurening, klima og miljø

Vindmølleprojektet vil i sin tekniske levetid resultere i en reduceret emission på cirka 147.000 tons pr. år. Reduktionen svarer til cirka en procent af den mængde, Danmark ifølge Kyotoaftalen har forpligtiget sig at spare inden år 2012.

Vindmølleprojektets største effekt på miljøet vurderes at være positiv i form af en stor reduktion af CO₂-udledningen fra konventionelle kraftværker. Effekten er dog i denne sammenhæng ikke lokal, men nærmere af global karakter.

Geologi

14 af mølleparkens vindmøller placeres i et geologisk værdifuldt område, Hjortmose Søbassin, der søges beskyttet på grund af den specielle lagdeling i bunden af den postglaciale sø. Der vil ikke være en væsentlig påvirkning af det værdifulde geologiske område, idet værdien er knyttet til lagdelingen af jorden, og vindmøllerne kun påvirker en meget lille del af bassinet og derfor ikke vil forringe mulighederne for fremtidige studier i området.

Naturbeskyttelse

Internationale beskyttelsesinteresser

Natura 2000 er betegnelsen for et netværk af beskyttede naturområder i EU, og udpegningen og beskyttelsen af områderne har til formål at bevare og beskytte naturtyper og dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. Naturdirektiverne indebærer, at landene både skal udpege og beskytte de særlige områder (Natura 2000) arterne findes i, men også beskytte udpegede plante- og dyrearter uden for områderne.

Fuglebeskyttelses- og Ramsarområder er udpeget for at beskytte især fuglelivet. Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelses- og ramsarområder er identiske.

Vindmøllerne placeres ikke i et internationalt beskyttet naturområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområder ligger 5 – 6 kilometer fra vindmøllerne. Det drejer sig om Stadil og Vest Stadil Fjordområdet, der er udpeget som EF-

fuglebeskyttelsesområde (nr. 41), Habitatområde (nr. 59) og Ramsarområde (nr. 3) samt Ringkøbing

Fjord, der er udpeget som Fuglebeskyttelsesområde nr. 43, Habitatområde nr. 62 og Ramsarområde nr. 2.

Beskyttede naturområder

Den sydlige møllerække krydser mod vest et nordsyd gående strøg af § 3-områder omkring en beskyttet bæk. Arealerne er beskyttede enge, heder, moser, overdrev og vandhuller. Midt gennem området løber Røgind bæk, der også er beskyttet og ifølge Ringkøbing-Skjern kommune B-målsat og dermed har et vist naturpotentiale. Bækken ligger dybt i landskabet, 1½ - 2 m, og fungerer som afvandingsgrøft for den nordøstligste del af projektområdet. Der er ikke nogen åbeskyttelseslinje omkring bækken, der i øvrigt er påvirket af okker i middelsvær grad. Langs Røgind bæk mod øst findes ligeledes en række engområder, der er beskyttede, og midt i mølleområdet er der et par mindre beskyttede hedearealer. Det sydligste har et stort naturindhold, men trænger til naturpleje, mens det nordlige i dag delvis er tilgroet med fyr. Desuden findes en større fredskov sydvest for møllerne. Ingen møller berører beskyttede arealer og heller ikke fredskov, eller placeres inden for skovbyggelinjen. En mølle etableres i en bland-skov med nåle- og løvtræer, der ikke er omfattet af fredskovspligt. Alle møller og serviceveje etableres på arealer, der anvendes til traditionel landbrugsproduktion.

Alle møller placeres på arealer i omdrift, og med forholdsvis god afstand til beskyttede mose- og engarealer eller andre § 3-områder. Omkringliggende skove og plantager berøres ikke af projektet. Møllerne kan derfor etableres uden at berøre eller beskadige beskyttede biotoper. Biotoperne påvirkes heller ikke negativt under driften. Det vurderes derfor, at man vil kunne etablere og drive møllerne uden negative konsekvenser for områdets naturlokaliteter.

Afværgeforanstaltninger

Etablering af fundamenter

Grundvandet i området ligger højt, 1½ – 2 m under terræn, om vinteren måske endnu højere. For at støbe fundamenter for vindmøllerne er det der-

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

for sandsynligt, at der må etableres lokal grundvandsænkning. Erfaringer fra andre mølleprojekter antyder, at mængden af vand, der skal pumpes væk, helt er afhængig af jordbunden det pågældende sted. Der findes så vidt vides ikke nogen analyser af grundvandet i området. Men da området er okkerpotentielt, er det sandsynligt, at vandet indeholder jern. Eventuelt kan der være behov for en analyse, som bedst laves i forbindelse med jordbundsundersøgelsen på den enkelte møllelokalitet. Herefter kan afværgeforanstaltninger tilrettelægges mest hensigtsmæssigt i forhold til konkrete forhold - jernindhold, hvor meget vand det drejer sig om og bortlednings-/nedsivningsmetode.

Skulle det i forbindelse med støbning af fundamenter blive aktuelt at foranstalte midlertidig grundvandssænkning, anbefales det, at oppumpet vand nedsives lokalt frem for afledt direkte til grøfter og bække, så risikoen for okkerforurening bliver uvæsentlig.

Fugle og andre dyr i området

Det er vurderet, at vindmølleprojektet ikke vil få væsentlige negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet i området hverken i anlægs- eller driftsfasen. Det gælder også for habitatdirektivets Bilag IV-arter.

Af disse er det vurderet, at syd- og vandflagermus sandsynligvis vil forekomme i området, men selve møllelokaliteten er ikke nogen specielt god flagermuslokalitet, idet der for sydflagermus mangler store løvtræer og for vandflagermus større søer eller åer, som den kan fouragere henover. Endvidere tyder flere undersøgelser på, at risikoen for kollisioner mindskes ved større vindmøller, idet mange flagermus fortrinsvis jager i lav højde. Det er vurderet, at risikoen for at flagermus bliver dræbt er lav, og det vil være uden betydning på populationsniveau.

Der er i øvrigt ikke kendskab til forekomst eller fund af fredede eller truede arter i området, for eksempel rød- eller gullistede plante- og dyrearter, hvor møllerne præcist bliver placeret.

Vurdering af konsekvenser

I nærområdet findes en række beskyttede fredskove og småbiotoper, som eventuelt kan indeholde forskellige beskyttede dyrearter eller planter. Men etablering og drift af møllerne vil ikke berøre dis-

se biotoper og dermed heller ikke påvirke plante- og dyrelivet knyttet hertil.

Husdyr - mink

Omkring vindmøllerne ligger der inden for en kilometer fire minkfarme. Den nærmeste ligger 200 meter fra vindmøllerne ved en bolig, der bliver nedlagt ved realisering af projektet. Den første er til salg og det er usikkert, om den vil være i drift, når vindmøllerne bliver opstillet. De tre sidste er i drift og de ligger i en afstand af cirka 500 meter, 660 meter ved Nyvang og godt 850 meter ved Hedegård.

Det er undersøgt om vindmøllerne eventuelt vil kunne påvirke dyrene negativt og dermed minkfarmerens produktionsresultat. Der er imidlertid intet, der tyder på, at minkene vil blive påvirket af vindmøllerne. Videncentre for landbrug har i et notat angivet, at der ikke findes meldinger om negative påvirkninger af produktionen af mink selv fra møller, der står ned til 200 meter fra en farm. I en sag fra Hvide Sande Nordhavn afviste Taksationsmyndighederne et krav om erstatning med den begrundelse, at der ikke kunne påvises negative konsekvenser for en farm med en mindsteafstand til vindmøllerne på 675 meter.

2.10 Udtaget areal af landbrugsdrift

Omkring vindmøllerne udlægges permanente arbejdsarealer, som sammen med vejene vil optage i alt cirka 10,3 hektar. Der ud over vil der til transformatorstationen kunne blive udtaget op til 10.000 m².

I alt bliver der permanent udtaget cirka 11,3 hektar jord af landbrugsdrift inklusiv areal til transformatorstation.

Ved ophør og demontering af vindmøllerne skal alle anlæg fjernes, og arealet føres tilbage til landbrugsdrift.

2.11 Radiokæder

I forbindelse med udarbejdelse af nærværende VVM-redegørelse og miljørapport er der rettet fo-

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport:

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

respørgsel til en lang række radiokædeoperatører om projektets mulige interferens med deres respektive signaler. TDC og Telia har meddelt at en radiokæde passerer gennem vindmølleparkens sydlige del. Kæden går fra Brejning i nærheden af råstofgravene til telemast ved Ringvejen i Ringkøbing. Der er ved Telia iværksat en undersøgelse af muligheden for at omlægge radiokæden enten ved at bruge andre master eller ved at opføre en ny mast. I forbindelse med anlægsprojekteringen vil det endeligt blive aftalt, hvorledes problemet bliver løst.

Øvrige teleselskaber har ikke haft bemærkninger til projektet.

2.12 Ledningsanlæg

Cirka 300 meter syd for den sydvestligste vindmølle passerer en 60 kV-ledning. Under anlægsarbejdet skal der holdes en respektafstand til ledningen på 15 meter fra den yderste vingespids til den yderste ledning. Det svarer til en afstand på minimum 75 meter fra center ledninger til center mølle. Den nærmeste vindmølle står i en afstand på cirka 300 meter fra centrum af ledningerne, og der er således langt mere end vælteafstanden, hvilket medfører, at der ikke er risiko forbundet med hverken anlægs- eller driftsfasen af vindmøllerne.

2.13 Socioøkonomiske forhold

Vindmølleprojektet ved Nørhede til Hjortmose vil ikke medføre nogen negative socioøkonomiske påvirkninger af hverken turisme, råstofindvinding, landbrugsmæssige interesser eller jagt.

Eventuelle værditab på ejendomme er ikke et socioøkonomisk forhold og bliver ikke behandlet i en VVM-redegørelse og miljørapport. Værditab på fast ejendom henhører under Lov om fremme af vedvarende energi, - lov nr. 1392 af 27. december 2008.

Projektet kan tilføre ekstra ressourcer til Ringkøbing-Skjern Kommune, idet projektet bliver ejet af borgere bosat i kommunen, således at skatteindtægter fra driften af vindmøllerne vil tilfalde i

kommunen. Endvidere vil der være en beskæftigelsesmæssig gevinst i anlægsfasen.

2.14 Sundhed

Vindmøller påvirker menneskers sundhed direkte og indirekte på en række områder. Blandt andet ved reduktion af emissioner fra kraftværker, ved støjpåvirkning og ved skyggekast ved naboboliger.

Udledningerne fra kraftværkerne belaster både klimaet, naturen, bygninger og folkesundheden. Elektricitet fra vindkraft sparer befolkningen for denne påvirkning i den grad, som el fra vindkraft erstatter el fra kraftværker.

Støjniveauet på maksimalt 44 dB(A) ved naboboliger betyder, at der udendørs kan være en støj, der svarer til lidt mindre end sagte tale. Støjen kan dog være generende for nogle mennesker, der er følsomme for støj. Støjen vil komme som et sus, der for møllerne ved Nørhede til Hjortmose bliver gentaget mellem hvert andet og hvert sekund afhængig af vindstyrken. Monotonien vil være en del af problemet ved påvirkningen, men støjen vil næppe kunne skelnes fra baggrundsstøjen fra bevoksning og bebyggelse med en vindhastighed over 8 – 12 m/s, der svarer til frisk til hård vind.

Der kan være en øget oplevelse af stress, hvis skyggekastet falder på tidspunkter, hvor man er til stede. Derfor kræver kommuneplanen, at naboer ikke udsættes for mere end 10 timer skyggekast årligt.

Sundhedsstyrelsen har offentliggjort et litteraturstudie af forskellige rapporter om gener fra vindmøller og deres indvirkning på helbredet i april 2011. Studiet konkluderer følgende: ”Det er vist, at vindmøllestøjens karakter ikke adskiller sig væsentligt fra så mange andre støjkloder i vores dagligdag. Lydtrykniveauerne er i den lave ende, set i forhold til de lydpåvirkninger vi normalt udsættes for, og det gælder også lavfrekvent støj. Hørbar infralyd forekommer ikke.

Støjgene er den væsentligste effekt af støj fra vindmøller. Støjgenen fra vindmøller er større end for vejtrafikstøj ved samme støjniveau. Ved støjgrænsen på 39 dB for støjfølsom arealanvendelse, må man for vindmøller regne med, at ca. 10 % er stærkt generede. Til sammenligning kan det nævnes, at den vejledende grænse for vejstøj ved bolier

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport

Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

ger, $L_{den} = 58$ dB, svarer i gennemsnit til ca. 8 % stærkt generede.

Søvnforstyrrelser kan forekomme. Der er en brat stigning i procentdelen af søvnforstyrrelser lige over støjgrænserne.

Der er ikke fundet en direkte sammenhæng mellem stress og støjniveau. Derimod er der fundet signifikante sammenhænge mellem stress-symptomer og støjgene. I eksisterende undersøgelser er der ikke fundet signifikante sammenhænge med kroniske lidelser, diabetes, højt blodtryk og hjerte-kar sygdomme.

Der er i litteraturen rapporter om fænomener, som kaldes vibro-akustiske sygdomme og vindmøllesyndromet, uden at der dog er vist en kausal dosis-respons sammenhæng eller udført undersøgelser, hvor der er sammenlignet med kontrolgrupper. Disse fænomener anses ikke for reelle for møller.

På det foreliggende grundlag er der ikke vist direkte helbredseffekter pga. vindmøllestøj, dog er der konstateret sammenhæng imellem støjgener og stresssymptomer.”

Det kan sammenfattende konkluderes, at vindmøllerne har en positiv indvirkning på sundheden i hele samfundet, idet følgevirkninger af forurening og stigende CO₂-indhold i atmosfæren reduceres.

2.15 Overvågning

I VVM-tilladelsen vil der blive stillet betingelse om afværgning af skyggekast. Endvidere kan der være stillet krav til placeringen i forhold til byggeplaner, afstand til naboer eller andre forhold. VVM-tilladelsen kan også indeholde krav om inddragelse af tilsynsmyndigheden i anlægsfasen ved arbejde i nærheden af beskyttede områder.

Ved projektet for Nørhede til Hjortmose vil der blive stillet krav til anlægsfasen, så de beskyttede naturområder i Hjortmose og hedearealer i nærheden af vindmølle nr. 3 og nr. 15 ikke blive beskadiget. Samtidig skal okkerforurening og grundvandsforurening undgås. Endvidere vil der blive stillet krav om ikke at påvirke beskyttede diger og gravhøje. Hvis digerne alligevel beskadiges, da vil det blive krævet, at de bliver retableret efter endt anlægsarbejde.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil endvidere kræve, at der bliver udarbejdet en beredskabsplan

for behandling af eventuelt olieudslip og for forurenset vand fra rensning af vindmøllerne. Sluttelig vil man overvåge, at bygningerne fra boliger som nedlægges ved projektet bliver fjernet, hvis de ikke genanvendes til andet formål.

Det er kommunens miljøtilsyn, der skal sikre, at kravene i VVM-tilladelsen overholdes. Klage fra naboer medfører, at kommunens miljøtilsyn kan pålægge ejeren af vindmøllen at få foretaget en støjmåling, hvis miljøtilsynet vurderer, at der er hold i klagen. Kommunen kan herefter om fornødent pålægge ejeren at dæmpe støjen eller stoppe vindmøllen, hvis kravene i Vindmøllestøjbekendtgørelsen eller VVM-tilladelsen ikke er overholdt. Tilsvarende kan kommunen kræve skyggestop etableret, hvis miljøtilsynet vurderer, at der er hold i klagen og kommunen kan kræve dokumentation for at skyggestop er installeret i forhold til de berørte naboer.

Kommunen er forpligtiget til at udarbejde en plan for overvågning af, at mølleejeren overholder miljøkravene. Heri kan både indgå tilsyn og overvågning i anlægsfasen og måling af støj ved idriftsættelse samt målinger ved almindeligt tilsyn, dog højst en gang årligt.

Vindmøllens drift overvåges elektronisk af operatøren for hurtigt at kunne gribe ind ved tekniske problemer. Vindmøllen har indbygget et styre- og overvågningsprogram, som registrerer alle fejl og om fornødent stopper vindmøllen. Forandringer i vindmøllens støjniveau og udseende vil sammen med andre uønskede miljøpåvirkninger fra vindmøllen stort set altid være en konsekvens af tekniske problemer i vindmøllen.

2.16 Opsummering af forslaget

I tabel 2.1 er de faktuelle forhold ved forslaget opsummeret.

Ikke-teknisk resumé af VVM-redegørelse og miljørapport: Vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tabel 2.1 Opsummering af vindmølleprojektet og dets miljømæssige effekter

Emne	Projektforslag	0-alternativ	Bemærkninger
Antal vindmøller	22	6	
Effekt pr. vindmøle (MW)	3,0	1,75	
Samlet kapacitet (MW)	66,0	10,5	Effekten bliver seks gange så stor med de nye vindmøller
Produktion pr år, cirka (1.000 MWh)	212	25	Produktionen bliver 8,5 gange så stor som de eksisterende, fordi de nye vindmøller kommer højere op, og de er mere effektive.
Samlet produktion til møllerne over 20 år (1.000 MWh)	4.240	225	Set indtil vindmøllerne er 20 år gamle producerer de nye vindmøller 19 gange så meget som de eksisterende
Navnhøjde (meter)	92,5 eller 94	67	
Rotor diameter (meter)	113 eller 112	66	
Totalhøjde maksimum (meter)	149 eller 149,9*	99,9	De højere vindmøller vil blive mere synlige, og de vil ses mere sammen med andre møller
Rotoromdrejninger pr. minut, nominal	13	25	Den langsomme rotation gør vindmøllerne mere rolige i landskabet, og de ses så mindre
Støj, maksimal ved vind 6 m/s / 8 m/s og lavfrekvent	41,9 / 42,0 / 17,0	43,0 / 44,0 / -	Lavfrekvent støj er ikke beregnet på eksisterende vindmøller, men er sandsynligvis ikke høj
Skygekast max timer/min udenbørs uden skygestop	26-14	7-23	De nye vindmøller vil få skygestop, og skygekastet vil dermed komme under 10 timer reelt tid pr. år
Årlig CO ₂ -reduktion	164.000 ton ³	23.000 ton	30 % af Ringkøbing-Skjern kommunes emission 1)
Årlig svovldioxidreduktion	29 ton ³	4 ton	Mere end Ringkøbing-Skjern kommunes bidrag til svovl-depositionen
Årlig kvælstofoxidreduktion	220 ton ³	30 ton	2 % af Ringkøbing-Skjern kommunes bidrag til kvælstof-depositionen
Årlig slæge- og aske reduktion	9.300 ton ³	1.300 ton	0,6 % af produktion i Danmark
Påvirkning af grundvand	Ingen		Risiko for forurening ubetydelig
Påvirkning af Natura 2000-områder	Ingen		Ingen identificerbare negative effekter
Påvirkning af naturområder	Ingen		Ingen identificerbare negative effekter, når nødvendige hensyn tages under etablering
Påvirkning af pattedyr	Minimal		Minimal forstyrrelse i anlægsfasen. Ellers ingen identificerbare negative effekter
Påvirkning af fugle	Minimal		Skøn 0 – 40 ekstra dødsfald pr. år 2). Ingen effekt på populationsniveau. Minimal fortrængning og tab af fourageringsområde.
Påvirkning af flagermus	Minimal		Skøn 0 – 40 ekstra dødsfald pr. år 2). Næppe af betydning på populationsniveau
Påvirkning af padder	Ingen		Møller etableres på agerjord i omdrift. Ingen levesteder berøres
Påvirkning af planter og insekter	Ingen		Møller etableres på agerjord i omdrift. Ingen levesteder berøres
Påvirkning af menneskers sundhed	Positiv		Mindre skadelig emission af SO ₂ og NO _x
Støjgener	Minimal		Overholder lovgivningens krav for alle omkringsboende, også for lavfrekvent støj
Skygekast	Minimal		Overholder kommuneplanens krav for alle omkringsboende idet skygestop installeret
Visuel påvirkning størrelse	Negativ		Afhængigt af afstand og øjnene der ser, men det meget store anlæg giver en betydelig påvirkning. Se visualiseringer
Visuel påvirkning rotation	Positiv		Den langsomme rotation vil give et roligere billede
Trafikale gener	Minimal		Øget transport i anlægsfasen

1) Hver indbyggers emission sættes til 8,5 ton pr. år. 2) Skøn (se kapitel 6 i VVM) og under hensyntagen til, at seks eksisterende vindmøller samtidig nedlægges og en vurdering af områdets værdi for fugle og flagermus.
3) De nye vindmøllers sparede udledning uden reduktion for de eksisterende vindmøller. 4) Vindmøllerne er maksimalt 149,9 meter høje, fordi rotoren er skråstillet, så vingen i topstillingen er højest bagud.

Sammenfattende redegørelse – vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Sammenfattende redegørelse

Den sammenfattende redegørelse er udarbejdet i henhold til Lov om Miljøvurdering af Planer og Programmer § 9, stk. 2, og omhandler:

Lokalplan nr. 283 og Tillæg nr. 14 til Kommuneplan 2009-2021, Ringkøbing-Skjern Kommune med tilhørende miljørapport for vindmøller ved Nørhede til Hjortmose.

Lokalplaner og tillæg til kommuneplaner er omfattet af Lov om Miljøvurdering af Planer og Programmer. Ifølge loven skal myndigheder ved den endelige vedtagelse af et planforslag, der er omfattet af loven, udarbejde en sammenfattende redegørelse.

Den sammenfattende redegørelse skal omhandle følgende emner:

- Hvordan miljøhensyn er integreret i planen
- Hvordan miljørapporten og udtalelser fra offentligheden er taget i betragtning
- Hvorfor planen er valgt på baggrund af de opstillede alternativer
- Hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planens gennemførelse

Forslag til Tillæg nr. 14 til Kommuneplan 2009-2021, Ringkøbing-Skjern Kommune med tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport samt Lokalplan nr. 283 for et område til vindmøller ved Nørhede til Hjortmose har været fremlagt i offentlig høring perioden 29. juni 2012 til 6. september 2012.

Planvedtagelse

Byrådet har efter den offentlige høring besluttet at vedtage Tillæg nr. 14 til Kommuneplan 2009-2021, Ringkøbing-Skjern Kommune samt Lokalplan nr. 283 for et område til vindmøller ved Nørhede til Hjortmose endeligt.

Integrering af miljøhensyn i planerne

Dette afsnit redefør for, hvordan miljøhensyn er integreret i planerne, og hvordan miljørapporten er taget i betragtning, jf. Miljøvurderingslovens §9, stk. 2, punkt 1.

Samtidigt med udarbejdelsen af forslag til kommuneplantillæg og lokalplanforslag blev der igangsat en miljøvurdering af planerne. Udarbejdelsen af miljørapporten helt fra begyndelsen af planlægningen, har efter kommunens vurdering medvirket til at relevante problemstillinger blev afklaret tidligt i processen.

Miljøkonsekvenserne er beskrevet nærmere i den tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport. For et fuldstændigt billede henvises derfor til dette dokument.

Ved opsætning af de nye møller ved Nørhede til Hjortmose er der planlagt nedtagning af 6 stk. eksisterende vindmøller som er placeret inden for samme rammeområde.

Offentlighedsfasen for kommuneplantillæg, lokalplan og tilhørende VVM-redegørelse og Miljørapport har ikke medført ændringer i projektet, hvormed projektets virkning på miljøet er uændret.

Miljørapportens betydning og udtalelser fra offentlighedsfasen

Dette afsnit redegør for hvordan udtalelserne i forbindelse med offentlighedsfasen er taget i betragtning, jf. Miljøvurderingslovens §9, stk.2, punkt 1.

Fra borgerne er der i offentlighedsfasen indkommet bemærkninger fra 43 husstande, derudover indsigelser fra en underskriftsindsamling fra 120 husstande. Herudover er der indkommet 10 bemærkninger fra berørte myndigheder og foreninger.

Indsigelserne handler primært om (punkterne er ikke listet op i prioriteret rækkefølge):

- Støj – herunder lavfrekvent støj
- Skyggekast
- Visuelle konsekvenser og opstillingsmønster
- Påvirkning af livskvalitet, nærrekreative områder, ro og stilhed, herlighedsværdi mv.
- Sundhedsmæssige konsekvenser pga. møllegener
- Naturværdier, flora og fauna
- Værditab på ejendomme
- Ønske om at afvente ny lovgivning
- Ønske om møller på havet eller placering med større afstand til naboer på land
- Tvivl om VVM-redegørelse og miljørapportens objektivitet

Der er redegjort for indsigelser og bemærkninger i vedlagte notet. Notatet giver et resumé af de indkomne indsigelser og bemærkninger og administrationens bemærkninger hertil.

Konsekvenser af høringer

Det er Byrådets vurdering, at projektet er tilstrækkeligt belyst. Byrådet finder herefter ikke, at der i offentlighedsfasen er fremkommet bemærkninger, der medfører behov for at foretage yderligere vurderinger og undersøgelser.

Valg af projektforslag

Planlægningen for området har to gange været sendt ud i foroffentlighedsfase, med tilhørende debatoplæg og scoping, i oktober samt december 2011.

Den sidste foroffentlighedsfase omfattede også et alternativ på 24 møller. Men ved den konkrete bearbejdning af projektet viste det sig ikke muligt at lave et opstillingsmønster for de 24 møller, uden at mølleplaceringerne konfliktede med beskyttede områder.

Ansøger ønskede ikke at søge om dispensation til at opstille møller i beskyttede områder, og har på denne baggrund selv valgt at reducere antallet til 22 møller, og har trukket alternativet fra ansøgningen.

I VVM-redegørelsen og miljørapporten er der derfor redegjort for projektforslaget bestående af 22 møller placeret på to cirka lige lange parallelle rækker, og konsekvenserne heraf.

Der er desuden i VVM-redegørelsen og miljørapporten beskrevet et 0-alternativ, hvor eksisterende forhold fortsætter.

Projektforslaget

Projektforslaget indeholder 22 vindmøller, opstillet i to parallelle og cirka lige rækker med ens afstand mellem vindmøllerne i den enkelte række. Vindmøllerne vil alle være ens og med samme totalhøjde på

maksimalt 149,9 meter. Der er indgået frivillige aftaler om nedlæggelse af 12 boliger, for at kunne realisere projektet.

Effekten på møllerne i projektforslaget er 3 MW, hvilket giver en samlet for projektet på 66 MW. Den årlige produktion er beregnet til ca. 212 millioner kWh, hvilket svarer til produktionen af et årligt elforbrug til apparater og lys til ca. 61.500 husstande. Dette medfører en sparet CO₂ udledning på 141.000 tons pr. år. For en periode over 20 år vil den beregnede produktion være på 4.240.000 MWh, hvilket medfører en sparet CO₂ udledning på 2.820.000 ton over de 20 år.

Der er tale om et stort vindmølleprojekt som vil give en væsentlig påvirkning af det omgivende landskab. Vindmølleparken vil opleves som markant og dominerende, og i nærzonen vil der være mange steder hvor møllerne fylder størstedelen af synsvinklen. Men det vurderes at landskabet har en rubusthed der vil kunne rumme et projekt af denne størrelse. Vindmølleområdet er placeret i landskabet så det hverken er i konflikt med nationale- eller internationale beskyttelsesinteresser.

0-alternativ

0-alternativet (at planerne forkastes) vil medføre at ingen af de miljømæssige gevinster opnås. Til gengæld bortfalder negative landskabelige konsekvenser af møllerne i projektforslaget.

Valg af proejktforslaget

Valget af projektforslaget er begrundet i en afvejning mellem hensynet til naboer og landskabspåvirkningen, set i forhold til sikring af effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af vindmølleområdet og de samfundsmæssige hensyn. Samlet set vurderes, at i netop dette tilfælde har landskabet en rummelighed og en rubusthed så en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af vindmølleområdet og ikke mindst de samfundsmæssige hensyn bør vægtes højest.

På baggrund af disse overvejelser har Byrådet endeligt vedtaget projektforslaget med 22 vindmøller ved Nørhede til Hjortmose.

Overvågning

Dette afsnit redegør for hvorledes myndigheden vil overvåge de væsentlige miljøpåvirkninger af planen, jf. Miljøvurderingslovens §9, stk.2, punkt 3.

Kommunens byggesagsbehandling og miljøtilsyn skal sikre, at kravene til vindmøller fastsat i Støjbekendtgørelsen og VVM-tilladelsen overholdes.

Støj

Det fremgår af VVM-redegørelsen og miljørapporten, at kravene er overholdt ved alle naboer.

Ringkøbing-Skjern Kommune kræver, at der foretages en støjmåling af møllerne ved først givne lejlighed, hvor vindforholdene svarer til kravene i Støjcirkulæret fra december 2006, senest 3 måneder efter, at møllerne er idriftsat. Støjmålingerne udføres som beskrevet i Støjcirkulæret. Resultaterne indsendes til Ringkøbing-Skjern Kommune, så snart de foreligger.

Overvågning af støjen fra vindmølleanlægget vil blive udført efter de til enhver tid gældende regler (for tiden bekendtgørelsen nr. 1284 af 15.12.2011 om støj fra vindmøller).

Skyggekast

Det fremgår af VVM-redegørelsen at 16 boliger der vil få mere end 10 timers skyggekast om året beregnet ud fra gennemsnitlige vejrforhold. Det er en teoretisk beregning der ikke har taget hensyn til, at nogle boliger har driftsbygninger eller tæt bevoksning, som vil mindske eller helt dække for skyggekastet. Skyggekast fra vindmøllerne er beregnet til maksimalt 25:46 timer ved Novej 22. Der skal installeres såkaldt skyggestop i de berørte møller, som stopper møllen på de belastede tidspunkter, så ingen nabobeboelser påføres skyggekast i mere end 10 timers reel skyggetid beregnet ud fra gennemsnitlige vejrforhold.

Ringkøbing-Skjern Kommune vil kræve dokumentation for påkrævet installation. Klage fra naboer kan – efter kommunen har vurderet sagen - medføre, at kommunens miljøtilsyn pålægger ejeren af vindmøllerne at få foretaget yderligere en dokumentation af skyggestopet/skyggekastet.

Arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed

Tilsyn med arbejdsmiljø og arbejdssikkerhed ved møllernes rejsning og ved serviceeftersyn og reparation hører under Arbejdstilsynet.

Sikkerhed for befolkningen

Vindmølleejeren er efter Bekendtgørelse nr. 651 af 26. juni 2008 forpligtet til at indberette udført service til Energinet.dk og større skader og skader af sikkerhedsmæssig betydning til Energistyrelsens godkendelsessekretariat for Vindmøller (Risø).

Oliespild

Der skal foreligge en beredskabsplan for evt. oliespild før opstillingen af møllerne. I tilfælde af et uheld skal Ringkøbing-Skjern Kommune orienteres efter, at man har rengjort møllerne og fjernet olien m.v. Evt. vaskevand fra møllerne vil desuden skulle opsamles og håndteres som spildevand.

Retablering af eksisterende forhold

Ved retablering af eksisterende forhold skal vindmøllerne, herunder fundamenter, tekniske anlæg og installationer fjernes af møllejer inden ét år efter driften er ophørt.

Efter endt drift skal fundamenterne fjernes iht. miljømyndighedens krav. Hvis ejeren af den grund, hvorpå vindmøllen er opstillet ønsker at dele af fundamentet skal forblive liggende i jorden, skal grundejeren søge om tilladelse hertil efter den til enhver tid gældende miljølovgivning. Dette medfører, at miljømyndigheden på nedtagningstidspunktet, tager stilling til om miljømyndigheden vil tillade at lade dele af fundamentet blive liggende. Et eventuelt krav om fjernelse af fundamentet vil blive pålagt grundejeren. Det er således op til ejeren af den pågældende matrikel, at indgå en privatretslig aftale med bygherren om fjernelse af vindmøllen og fundamenter efter endt drift, f.eks. i form af en bankgaranti. Hvis fjernelse og retablering ikke er sket inden ét år, kan kommunen lade arbejdet udføre for grundejerens regning.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Land, By og Kultur
Planlægning
Telefon
9974 1040
E-post
Rebecca.molders@rksk.dk

Dato
18. oktober 2012
Sagsnummer
20100063448A



Ringkøbing-Skjern Kommune

NOTAT

Offentlighedsfase for vindmøller ved Nørhede til Hjortmose - Behandling af bemærkninger og indsigelser

I forbindelse med planlægningen for vindmøller ved Nørhede til Hjortmose har Ringkøbing-Skjern Kommune gennemført offentlighedsfasen for lokalplan nr. 283, kommuneplantillæg nr. 14 og tilhørende VVM-redegørelse og miljørapport i perioden 29. juni til 6. september 2012.

Tabel 1 - borgere

I dette notat behandles først de gennemgående temaer i de bemærkninger, der er modtaget i offentlighedsfasen med administrationens bemærkninger, samt behandling af borgernes mere specifikke spørgsmål til planlægningen, tabel 1.

Der er indsat et oversigtskort der viser placeringen af de husstande der har indsendt bemærkninger og indsigelser til planlægningen for vindmøller ved Nørhede til Hjortmose.

Der er udarbejdet et oversigtsskema A til at give et overblik over alle indkomne indsigelser og bemærkninger, som bilag til tabel 1.

Tabel 2 – myndigheder og foreninger

Bemærkninger fra myndigheder og foreninger samt administrationens bemærkninger fremgår af tabel 2.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tabel 1 – Borgere

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
1	Støj – herunder lavfrekvent støj.	<p>Generelt om støj fra vindmøller</p> <p>Vindmøller udsender en forholdsvis svag, men karakteristisk støj. Støjen opstår fra drift af møllens generator og eventuelle gear samt fra vingernes bevægelse gennem luften. Ringkøbing-Skjern Kommune henholder sig til Miljøstyrelsens lovgivning og anbefalinger i forhold til støj fra vindmøller. Kommunen har ikke hjemmel til at stille skærpede støjkrav til vindmøller i forhold til de støjkrav, der er fastsat i lovgivningen - for nærværende bekendtgørelse nr. 1284 af 15-12-2011 om støj fra vindmøller (vindmøllestøjbekendtgørelsen).</p> <p>Lovgivningen giver ikke sikkerhed imod støjgener, og sikrer heller ikke at lyden fra vindmøller ikke kan høres. Støjgrænser er et udtryk for en støjbelastning, som fra statslig side vurderes, at være miljømæssigt og sundhedsmæssig acceptabel. Der er tale om en afvejning mellem de virkninger, støjen har på mennesker, og de samfundsøkonomiske hensyn. Hvis støjen er lavere end grænseværdierne, vil kun en mindre del af befolkningen opleve støjen som generende, og den forventes ikke at have helbredsmæssige effekter. Så selv om støjgrænsen er overholdt, er det meget sandsynligt, at nogle borgere vil opleve støjen som generende. Endvidere gælder støjkrav kun ved beboelse. Det vil sige, at der f.eks. i mark og i skov nogle steder vil forekomme støj over de grænseværdier, der gælder ved beboelse.</p> <p>Med hensyn til grænseværdier for støj fra store vindmøller i forhold til vejledende støjkrav for øvrig industri, så henvises der til Miljøstyrelsen.</p> <p>Ansøger har ved støjberegninger for de ansøgte vindmøller ved Nørhede til Hjortmose sandsynliggjort, at støjkravene kan overholdes. Det er kommunens nuværende praksis, at kræve støjmåling senest tre måneder efter idriftsættelse af vindmøller. Såfremt støjmåling imod forventning derefter viser, at støjkrav ikke kan overholdes, har kommunen som myndighed pligt til at kræve forholdet lovliggjort.</p> <p>Lavfrekvent støj</p> <p>Den samlede lavfrekvente støj fra vindmøller må indendørs i anden beboelse end vindmøllejerens beboelse i det åbne land eller indendørs i områder til støjfølsom arealanvendelse ikke overstige 20 dB ved en vindhastighed på 8 m/s og 6 m/s ifølge Bekendtgørelse nr. 1284 af 15. december 2011 om støj fra vindmøller.</p> <p>En rapport fra 2010 fra konsulentfirmaet Delta viser, at der generelt ikke er problemer med den lavfrekvente støj. Lavfrekvent støj emission vil stige lidt med effektstørrelsen. Stigningen i</p>

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
		<p>total støj er lidt lavere end stigning i elektrisk effekt, så store vindmøller udsender mindre støj end små vindmøller udregnet pr. effekt. De konstaterede generelle forskelle i støjudsendelse mellem små og store vindmøller er således langt mindre end de forskelle, der ses mellem individuelle vindmølle typer og modeller både mht. til den totale støjudsendelse og den lavfrekvente støjudsendelse. Deltas rapport konkluderer, at store vindmøller udsender lidt mere lavfrekvent støj end små vindmøller, men påviser samtidig, at når vindmøllerne overholder den gældende støjgrænse, giver den lavfrekvente støj generelt ikke problemer.</p> <p>Ifølge Miljøstyrelsen vil vindmøller, der overholder grænseværdierne iht. vindmøllestøjbekendtgørelsen, generelt også overholde statens anbefalede grænseværdier for lavfrekvent støj (20dB). Det er endvidere støjen fra en vindmølle, der er afgørende og ikke møllens effekt.</p> <p>Det skal nævnes, at det lydtryk niveau, som man typisk udsættes for fra vindmøller, ofte er lavere end det, man udsættes for fra f.eks. trafikstøj. Ved samme niveau giver vindmøllestøjen største oplevede gener.</p> <p>Lavfrekvent støj opfattes oftest som en brummen eller summen og oftest er lydniveauet ikke så højt, hvorfor det først er om aftenen, når vinden har lagt sig og baggrundsstøjniveauet er faldet, at man oplever lavfrekvent støj.</p> <p>Møllerne skal overholde støjkraevne i vindmøllestøjbekendtgørelsen, herunder grænseværdierne for lavfrekvent støj. Selv om grænserne er overholdt, vil det som sagt stadig kunne betyde, at nogle vil opleve gener. Og skal der støj måles og efterfølgende beregnes på, hvad støjen er hos omkringboende, skal kommunen sikre, at det sker ved certificerede personer eller akkrediterede firmaer for sikring af den faglige kvalitet.</p> <p>Det kan ikke afvises, at der er større støjgener om vinteren end på andre årstider. Det kan muligvis forekomme, da jo hårdere medle, jo mindre tab ved forplantningen af bølger, samt at der om vinteren oftere er mere stille vejr. Endvidere er der ikke løv på træerne til at give baggrundsstøj. Men også her skal støjkrav overholdes.</p> <p>Støjmåling</p> <p>Der måles ikke støj ved naboejendomme. Dette skyldes, at man måler kildestyrken for vindmøllerne tæt på og derefter regner sig frem til belastningerne ud i omgivelserne. Dette er den mest præcise metode. Det skyldes, at de støjniveauer, man skulle kunne måle ved naboadresse, ville være meget lave (med hensyn til det, som kan henføres til vindmøller i forhold til anden støj ved ejendommen) og derfor vil baggrundsstøj (som ikke skal tages med,</p>

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
2	Skyggekast	<p>i forhold til hvad vindmøller støjer) have en stor indflydelse på målingen. Desuden vil det være svært at vide, om det kun er vindmøllernes støjbidrag, der måles på, når man måler ude i 700 – 800 m's afstand af møllerne samt om vindhastigheden er den korrekte (støjkrav er fastsat ved henholdsvis 6 og 8 m./sek.). Den anvendte støjmålingsmetode i tråd med almindelig støjmåleteknik, som også ofte vil være anvendt ved støj fra virksomheder.</p> <p>Uagtet hvor mange møller, der opstilles, skal støjkravene som gælder for møllernes samlede støjbidrag overholdes hos omkringboende jævnfør Vindmøllestøjbekendtgørelsen, hvorfor der, når møllerne er opstillet og idriftsat, skal udføres godkendte målinger (ved støjkilden) og beregninger for de mest belastede nabobeboelser.</p> <p>I henhold til vindmøllestøjbekendtgørelsen kan kommunen kræve støjmålinger, når en vindmølle er sat i drift, i forbindelse med almindeligt tilsyn efter loven, dog højst én gang årligt, eller i forbindelse med behandling af naboklager over støj, når kommunen anser dette for at være nødvendigt. De personer/firmaer, der udfører støjmålinger/-beregninger er godkendte og certificerede til at udføre disse målinger.</p> <p>Når vinden blæser og solen skinner, kaster en vindmølle skygger. Dette skyggekast opleves som hurtige skift mellem direkte lys og korte "glimt" med skygge. Gener fra skyggekast afhænger af den konkrete vindretning på det givne tidspunkt, det verdenshjørne, som vindmøllen står i set fra naboen, afstanden mellem vindmølle og nabo, vindmøllens navhøjde og vingernes længde. Mulige afværgeforanstaltninger omfatter bl.a. standsning af vindmøllerne på kritiske tidspunkter.</p> <p>Skyggekast kan virke stressende og dermed forårsage eller forværre sygdomme, hvis det falder på tidspunkter, hvor man er til stede. Derfor har staten vejledende fastsat, at naboer ikke bør udsættes for mere end 10 timers skyggekast beregnet årligt reel tid.</p> <p>Der vil blive installeret skyggestop på vindmøllerne, så der ikke er naboer, der vil opleve mere end 10 timers reel skyggekast om året beregnet ud fra et gennemsnitsår. Skyggestop styres af et program der beregner, hvornår der kan være skyggekast ved de aktuelle naboer. Hvis møllen kører og der er solskin, vil vindmøllen blive stoppet i den aktuelle periode. Skyggestop vil give et tab i produktionen, afhængigt af, hvor ofte, der skal være skyggestop.</p> <p>Ved henvendelse til Land, By og Kultur kan der rekvireres en detaljeret kalender med skyggekast for alle naboboliger der ligger indenfor én kilometer fra projektet.</p>

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
3	Visuelle konsekvenser, opstillingsmønstre og afstand til andre vindmøleparker	<p>Det er vurderet, at vindmøllerne vil være synlige fra størstedelen af nærzonen, og de vil fremstå store, markante og dominerende i landskabet. Men at landskabet overordnet er robust og vil kunne rumme projektet.</p> <p>Vindmøllernes visuelle påvirkning af landskabet og samspillet mellem planlagte og eksisterende vindmøller og vindmøleparker er afdækket i forbindelse med VVM-arbejdet. Det er byrådets opfattelse at visualiseringer pt. er den bedste måde til at illustrere møllers visuelle påvirkning. Visualiseringer er kun vejledende og skal ses med det forbehold, at de bl.a. ikke viser bevægelser og skyggekast. Møllerne kan derfor virke mere dominerende i virkeligheden.</p> <p>Der er ikke et direkte krav i lovgivningen om, at visuelle konsekvenser for naboer af ansøgte og eksisterende vindmøleparker beskrives i VVM-redegørelsen – kun at det visuelle samspil mellem vindmøleparker indenfor 28 x møllernes totalhøjde vurderes.</p> <p>Udvidelsen af rammeområdet gøres mulig ved nedlæggelse af 12 boliger.</p> <p>Der er i VVM-redegørelsen vurderet at trafikikkerheden ikke vil blive væsentlig påvirket af projektet. Herudover har de berørte vejmyndigheder ikke haft bemærkninger til projektet i forhold til færdsel- og trafikikkerhed på de berørte vejstrækninger.</p> <p>Den påtænkte nedklassificering fra offentlig vej til privat vej, på en del af vejstrækningen af Hjortmosevej, vil efterfølgende skulle ansøges og behandles som en vejsag ved vejafdelingen i Land, By og Kultur, Ringkøbing-Skjern Kommune.</p>
4	Påvirkning af livskvalitet, nærrecreative områder, ro og stilhed, herlighedsværdi mv.	<p>Det er klart et holdningsspørgsmål, hvordan vindmøller i nærområdet opfattes. Der er i det åbne land også støj fra biler, landbrugsmaskiner, ventilationsanlæg med videre. Store vindmøller som de ansøgte vindmøller ved Vørgod Østerby er et forholdsvis nyt element i Danmark, som ændrer oplevelsen af lydbilledet og af landskabet og som kan virke forstyrrende – ligesom naboer til vindmøller kan opleve, at deres livskvalitet samt herlighedsværdien af deres ejendom og områdets rekreative værdier forringes. Det er en målsætning for vindmølleplanlægningen i Ringkøbing-Skjern Kommune at vindmøllerne samles i så store grupper som muligt, således at færrest mulige områder påvirkes. Herudover er det en målsætning at minimere generne for de omkringboende naboer samt at forskellige beskyttelseshensyn til natur og sårbare landskaber med videre varetages.</p>
5	Sundhedsmæssige konsekvenser pga. møllegener	<p>Vindmølleprojektet ved Nørhede til Hjortmose er projekteret, så møllerne overholder gældende lovgivning. Vindmølleprojektet antages derfor ikke at medføre helbredsmæssige gener for naboerne. Ringkøbing-Skjern Kommune skal som miljømyndighed på området</p>

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
		<p>overvåge, at gældende love og miljøkrav overholdes.</p> <p>Mennekser sundhed kan påvirkes både positivt og negativt og både direkte og indirekte af vindmøller. De positive påvirkninger skyldes primært fortrængning af skadelige stoffer, som fremkommer ved afbrænding af fossile brændsler, hvis sådanne anvendes i stedet for vindmølleenergi.</p> <p>Firmaet DELTA udarbejdede i 2011 rapporten "Sammenhæng mellem vindmøllestøj og helbredseffekter" for Sundhedsstyrelsen. I rapporten konkluderes det, at der på det foreliggende grundlag ikke er påvist direkte helbredsmæssige effekter pga. vindmøllestøj, dog er der konstateret sammenhæng imellem støjgen og stresssymptomer.</p> <p>Der er derimod ikke fundet en direkte sammenhæng mellem stress og støjniveau.</p> <p>Søvnforstyrrelser fra vindmøller er uafhængige af støjniveauet fra vindmøller under 45 dB(A). Af de eksisterende undersøgelser er der heller ikke fundet signifikante sammenhænge med kroniske lidelser, diabetes, høj blodtryk og hjerte-kar sygdomme. Skygger fra vindmøllers roterende vinger er generende når det forekommer, men kan ikke for eksempel fremkalde epileptiske anfald.</p>
6	Naturværdier, flora og fauna.	<p>For at kommunen kan afslå opstilling af vindmøller med begrundelse i hensynet til faunaen, skal der til en lokalitet være knyttet nogle helt særlige og/eller truede dyrearter, som vil blive negativt påvirket af eventuelle vindmøller. Når de dyrearter, der er tilknyttet lokaliteten, som her er forholdsvis almindelige arter tilknyttet det åbne land, er det ikke umiddelbart noget argument for at afslå opstillingen.</p> <p>Det er vurderet, at vindmølleprojektet ikke vil få væsentlige negative konsekvenser for fugle- og dyrelivet i området, hverken i anlægs- eller driftfasen. Det gælder også for habitatdirektivets bilag IV-arter.</p>
7	Værditab på ejendomme	<p>VE-Loven (Lov om fremme af vedvarende energi) fra 2008 åbner mulighed for kompensation af værditab på fast ejendom i forbindelse med opstilling af vindmøller. Bygherre skal informere om værditabsordningen på et offentligt møde.</p> <p>Erstatningen søges gennem Energinet.dk. Der henvises til hjemmesiden www.energinet.dk.</p> <p>Afgørelser om erstatning træffes af en af Klima- og Energiministeriet beskikket taksationsmyndighed og ikke af kommunen – eller ved frivillig aftale om erstatning med opstilleren af vindmøllen.</p> <p>Grøn Ordning indeholder en pulje midler, der opgøres ud fra vindmøller, der er nettilsluttet efter den 21. februar 2008. Det er defineret i VE-loven (Lov om fremme af vedvarende energi), hvor meget tilskud, der gives til kommunerne. Energinet.dk beregner dette tilskud ud</p>

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
		<p>Administrationens bemærkninger til temaerne</p> <p>fra 22.000 fuldtimer for den nye vindmølle, hvilket svarer til 22.000 timer x vindmøllens installerede effekt x 0,4 øre/kWh. Det vil sige 88.000 kroner pr megawatt.</p> <p>Midlerne til den Grønne Ordning betales af mølleopstillere.</p> <p>Byrådet har i den vedtagne administrationspraksis bestemt, at midlerne som hovedregel skal bruges inden for en afstand af 4,5 kilometer fra vindmøllerne, hvorfra midlerne stammer. Enkeltpersoner samt lokalsamfund i form af foreninger, laug, råd og andre organisationer med almennyttigt formål omkring kan søge midlerne.</p> <p>Tilskud fra Grøn ordning kan bl.a. anvendes til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arealerhvervelse og anlægsarbejder til styrkelse af landskabelige eller rekreative værdier • kulturelle og informative aktiviteter i lokale foreninger med videre med henblik på at fremme accepten af udnyttelse af vedvarende energikilder i kommunen. <p>Grøn Ordning kan ikke bruges til at kompensere private.</p> <p>Læs mere om Grøn Ordning i Ringkøbing-Skjern Kommune på www.rksk.dk/gronordning</p>
8	Ønske om at afvente ny lovgivning på området	Kommunerne må ikke afvente at Folketinget vedtager ny lovgivning. Folketinget beslutter hvorvidt en ny lov skal have tilbagevirkende kraft.
9	Ønske om møller på havet eller placering med større afstand til naboer på land.	<p>Vindmøller er en væsentlig faktor i løsningen af klimaproblemerne. Både nationalt og internationalt opereres med, at vindmøller skal opstilles såvel på havet som på land. Opstilling på havet giver relativt større produktion end på land, men er også forbundet med stor risiko og vanskelig tilgængelighed for vedligeholdelse, hvilket kan medføre driftsstop. Slutteligt er det dyrere at anlægge. Derfor sæses der stadig på vindmøller på land.</p> <p>Af folketingets energipolitik 2012 – 2020, fremgår det, at frem mod 2020 øges udbygningen med vindkraft på havet med 1000 MW havmøller og 500 MW kystnære møller, og der forventes i samme periode opført nye landmøller med en samlet kapacitet på 1.800 MW. Planlægningen i Ringkøbing-Skjern Kommune er netop et udtryk for erkendelsen af dette, og ønsket om at bidrage til løsningen af klimaproblemerne.</p> <p>Kommunerne må ikke lave generelle retningslinjer for placering af vindmøller som ikke er i overensstemmelse med Vindmølleloven (CIR1H nr. 9295 af 22/05/2009), f.eks. ved at skærpe afstandskravene i forhold til nabobeboelser.</p>
10	Tvivl om VVM-redegørelse og miljørapportens objektivitet.	Det er administrationens vurdering, at VVM-redegørelse og Miljørapporten dækker de krav, som stilles i Planloven og Lov om miljøvurdering af planer og programmer. Ansøger har – som det er praksis – via rådgiver stået for udarbejdelse af VVM-redegørelse og miljørapport efter administrationens anvisninger. Administrationen har gennemgået VVM-redegørelsen og Miljørapporten og har fundet den i orden. Ringkøbing-Skjern Kommune er som myndighed ansvarlig for indholdet i VVM-redegørelsen og miljørapporten.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tema nr.	Beskrivelse af tema	Administrationens bemærkninger til temaerne
	Holdningstilkendegivelser:	Tages til efterretning
	Få tjener penge på andres bekostning	Det er en politisk vurdering hvorvidt samfundsnyttten af møllerne ved Nørhede til Hjortmose opvejer de gener møllerne vil påføre naboerne samt den landskabelige påvirkning.
	Frygt for at området affolkes	
	Der er vindmøller nok i kommunen	Det er op til politikerne at afveje miljøgener for naboer og landskabet ved det ansøgte vindmølleprojekt i forhold til projektets samfundsmæssige fordele. Hensynet, om der er nået et mætningspunkt for antal vindmøller/vindmølleparker i kommunen, og om vindmølleparkerne vurderes at have negativ indflydelse for rekruttering og fastholdelse af borgere til kommunen indgår i denne afvejning.
	Positiv forventning om at projektet vil give vækst i området og have en positiv effekt på foreningslivet i No og Ølstrup.	Tages til efterretning
	Positiv opbakning til hele vindmølleprojektet	Tages til efterretning

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Adresse:	Øvrige spørgsmål/kommentarer:	Administrationens bemærkninger:
Gitte og Roy Pedersen, Trehedevej 14, Ølstrup	Kritiserer erstattingsudmålingen i fbm. Vindmølleprojekter.	Der henvises til Energinet.dk der varetager VE-lovens erstattingsordning.
Hans Priess Pedersen, Stampevej 3, No	Borgeren undrer sig over, at der i andre projekter nogle gange bliver frarådet at sætte to rækker møller op.	Opstillingsmønsteret beror altid på en konkret vurdering af det pågældende projekt. Det er i VVM-redegørelsen vurderet at landskabet overordnet er robust og vil kunne rumme projektet.
Leif Jepsen Snerlevej 16, No	Det er borgersens opfattelse at der foreligger uillstrækkelig dokumentation for skygge påvirkningen af No-bygade 24.	No-Bygade 24 er beliggende 1.269 meter fra nærmeste vindmølle. Der er detaljerede skyggekast beregninger i VVM-redegørelsen, for naboboligerne i det åbne land som ligger indenfor én kilometer fra projektet. Af s. 165, kort 5.4 i VVM-redegørelsen fremgår, at ejendommen No-Bygade 24 vil få mellem 0 og 5 timers reel skyggekast om året.
Bente og Svend Åge Dangaard Hjortmosevej 3, No	a) Borgerne ejer en minkbesætning, hvis staldanlæg er beliggende ca. 600 meter fra nærmeste mølle. Borgerne mener ikke det er godt nok belyst, at vindmøllestøj ikke har en negativ indflydelse på mink. b) Borgeren er i tvivl om projektet omfatter testvindmøller. c) Spørger til, hvem der fører tilsyn med økonomien i et vindmølleprojekt i forhold til VE-andele?	Ad a) Videncenter for landbrug har i et notat angivet, at der ikke findes meldinger om negative påvirkninger af produktionen af mink, selv fra farme hvor afstanden til nærmeste mølle er 200 meter. Ad b) Projektets 22 stk. vindmøller er alle vindmøller til produktion. Der indgår ikke forsøgs- eller testmøller i vindmølleprojektet. Ad c) Der henvises til Energinet.dk der varetager VE-lovens ordninger.
Nina og Claus Bødtker, Novej 4, No	a) Vil man kunne få en landzone- og byggetilladelse til at flytte sin bolig f.eks. op til 7 gange totalhøjden fra møllerne? b) Er der i planlægningen fravalgt ikke danske møller? c) Stiller spørgsmålstegn ved lokalplanens § 5.4 om terrænregulering. d) Er der erfaring for om større vindmølleparker og transformerstationer forøger risikoen for lynnedslag? e) Bliver nye og eksisterende strømforsyningsledninger kabellagt i	Ad a) Dette vil bero på en konkret ansøgning. Ad b) Planlægningen forholder sig ikke til en vindmølles fabrikat, men til højde, dimensioner, farve og design. Mølledesignet er i planlægningen fastlagt til at skal være traditionelt dansk, med tre vinger, et møllehus og et rørtårn. Se også s. 30 i VVM-redegørelsen. Ad c) Denne bestemmelse er normal standard for vindmøllelokalplaner. Herudover henvises til lokalplanens §§ 7.4 og 7.5, der beskriver mere om terrænregulering. Ad d) Da en vindmølle er meget høj i forhold til omgivelserne vil lynnedslag gå i møllen frem for omgivelserne. Et lyn går altid den korteste vej til jorden. Vindmøllerne er sikrede mod lynnedslag, men har i nogle tilfælde stop hvis der er fare for lynnedslag.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

	jorden?	Ad e) Der henvises til lokalplan bestemmelse § 9.1, hvoraf det fremgår at alle ledningsanlæg skal udføres som jordledninger. Det gælder også for tilslutning til højspændingsnettet.
Ingrid og Piet Egmuth, No-Bygade 18, No	I opstillingsperioden af møllerne må der forventes støj som fra en stor byggeplads hvorfor § 18 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 944 af 16. september 2004 om miljøregulering af visse aktiviteter og § 110 stk. 3 i lov nr. 358 af 6. juni 1991 om miljøbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, må forventes håndhævet og skrevet ind i byggetilladelsen.	Det er ikke kulturelle krav i byggetilladelsen for vindmøller, med hensyn til støj fra byggepladsen. Såfremt der mod forventning skulle opstå generende støj i anlægsfasen, har kommunen mulighed for at gribe ind og evt. give et påbud om, at der kun må arbejdes på hverdage indenfor tidsrummet 07-18. Kommunen kan i den forbindelse også påbyde specifikke støjgrænser for byggepladsen. Disse støjgrænser ligger dog ofte højere end støjgrænserne for permanente virksomheder hvilket gør, at det sandsynligvis ikke er aktuelt i forbindelse med etablering af fundamenter og opstilling af vindmøller, da dette ikke forbindes med særlig støjende aktivitet.
Lisbeth Jeppesen, Novej 8, No	a) Der er i VVM-redegørelsen ikke vist støjkurve ved 8 m/sek. b) Kritiserer at VVM-redegørelsen ikke beskriver ejendomme der ligger mere end 1.000 meter fra projektet.	a) Støjkurverne ved vindhastigheden 6 m/sek ligger tættere på grænseværdien end ved 8 m/sek. Kortet i VVM-redegørelsen viser dermed den største støjbredelse i fht. naboerne jf. de fastsatte vindhastigheder i vindmøllestøjbekendtgørelsen. Se VVM s. 159, samt kort 5.3. s. 155. b) VVM-redegørelsen beskriver alle boliger inden for 1 km. Afgørelsen af hvilke naboer der skal behandles i en VVM-redegørelse beror på en konkret vurdering. I det konkrete tilfælde er det vurderet at støj- og skyggepåvirkningen vil være mindre for de boliger som er beliggende længere end 1 km fra vindmøllerne.
Michael Muldbjerg, Novej 40, No	a) Hvorfor laver man ikke solcelleanlæg i stedet for at rejse vindmøller.	Ad a) Byrådets Energi 2020-satsning omfatter ikke kun en vision om at udnytte vind, men bygger på et samspil i udnyttelsen af solenergi, biogas, biobrændsel samt fremme af energirenoveringer af bygninger.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Tabel 2 – Myndigheder og foreninger

Nr.	Indsigelser fra:	Indsigelsens indhold:	Administrationens bemærkninger:
1	RAH	Der gøres opmærksom på at RAH Net A/S har 0,4- og 10kV kabler beliggende indenfor området i lokalplan 283.	Tages til efterretning
2	Stofa	Stofa har ingen indvendinger mod planen.	Tages til efterretning
3	Region Midt	Kommentar til Forslag til Lokalplan nr. 283, område til vindmøller: Region Midt mener, der bør indgå et afsnit i redegørelsen om, hvordan bygherre skal forholde sig, hvis der under etableringen stødes på jordforurening.	Tages til følge. Det foreslåede afsnit indskrives i lokalplan nr. 283 i redegørelsen, efter endelig vedtagelse af planerne. Afsnittet indsættes på side 16 efter afsnittet "Oliespild og spildevand"
4	Region Syd	Region Syddanmark benytter ikke længere radiokæder til telekommunikation, og har derfor ingen bemærkninger til planforslaget.	Jordforurening Hvis bygherre i forbindelse med bygge- eller jordarbejde støder på en forurening, skal arbejdet standses ifølge § 71 i Lov om forurennet jord. Forureningen skal anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune, og arbejdet må først genoptages efter fire uger, eller når kommunen har taget stilling til, om der skal fastsættes vilkår for arbejdet.
5	TDC operations	Region Syddanmark benytter ikke længere radiokæder til telekommunikation, og har derfor ingen bemærkninger til planforslaget. TDC orienterer om, at der er to radiokæder i området, én ejet af Tella og én ejet af TDC.	Tages til efterretning Tages til efterretning RKSK er opmærksom på, at der er to radiokæder som ligger i samme spor ved vindmølleområdet. Forholdet til disse identisk placerede radiokæder er behandlet i VVM-redegørelsen. Der arbejdes på hvorledes begge radiokæder kan omlægges i forbindelse vindmølleprojektet.
6	Vejdirektoratet	Vejdirektoratet orienterer om, at der skal søges om dispensation til, at den private fællesvej tilsluttet hovedlandevejen kan anvendes som	Tages til følge.

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Nr.	Indsigelser fra:	Indsigelsens indhold:	Administrationens bemærkninger:
		adgangsvej til vindmøller, transformerstation og besøgscenter, idet den ændrede anvendelse umiddelbar vurderes at være mere trafikskabende.	
7	Ringkøbing Modelflyveklub v/ Kjeld Henningsen, Holmegade 15, 6990 Ulfborg	Ingen bemærkninger. Opstilling af de op til 22 møller får ingen indvirkning på aktiviteterne i Ringkøbing Modelflyveklub.	Tages til efterretning
8	Ribe Stift	Stiftet gør opmærksom på at opfattelsen af Ølstrup Kirke set fra hovedvej 15 vil blive påvirket af møllerne. Stiftet har ikke yderligere bemærkninger til planforslagene.	Tages til efterretning
9	Danmarks Naturfredningsforening (DN), Ringkøbing-Skjern	DN udtrykker stor tilfredshed med, at der i projektet ved Nørhede til Hjortmose planlægges for at samle vindmøller i et større område, hvor de overordnede konflikter med andre interesser er begrænsede. DN ønsker, at der planlægges for størst mulig effekt. Men i forhold til andre vindmøllesager er DN skuffet over, og ytrer stor bekymring for, at byrådet nu igen har påbegyndt planlægning for møller i konfliktfyldte områder og for flere mindre områder spredt ud over kommunen, der ikke er i overensstemmelse med kommuneplanen. DN mener der er behov for en samlet revision af kommuneplanen, før der tages stilling til, om der skal opstilles flere møller.	Tages til efterretning
10	Naturstyrelsen, Århus	Ringkøbing-Skjern Kommune modtog i august 2012 en generel skrivelse fra Naturstyrelsen "Notat om Statslig udmelding til vandplanernes retningslinjer 40 og 41 vedr. byudvikling og Områder med Særlige Drikkevandsinteresser (OSD)".	Tages til følge Nedenstående tekst vil blive indskrevet i retningslinjerne i kommuneplantillægget efter vedtagelse af planerne. Afsnittet indsættes i redegørelsen i tillæg nr. 14. til Kommuneplan 2009-2021, og indsættes efter afsnittet "VVM-redegørelse og Miljøvurdering". Område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomme områder (OSD og NFI). Rammeområde 00TA072 blev udlagt til vindmølleområde med Temaplan for vindmøller i april 2009. Ved

Indsigelser og bemærkninger til Lokalplan nr. 283 samt tillæg nr. 14 til temaplan for vindmøller i Ringkøbing-Skjern Kommune, samt tilhørende VVM-redegørelse og miljøvurdering - vindmøller ved Nørhede til Hjortmose

Nr.	Indsigelser fra:	Indsigelsens indhold:	Administrationens bemærkninger:
			kommuneplantillægget justeres rammeafgrænsningen enkelte steder, af hensyn til vejadgang og vingeoverslag. Opstilling af vindmøller kræver ikke en miljøgodkendelse, og betegnes ikke som særligt grundvandstruende anlæg. Men for at tage mest mulig hensyn til grundvandet, vil der i VVM-tilladelsen blive stillet krav om en beredskabsplan for oliespild fra møllerne. Nærværende tillæg omfatter ikke udlæg til mere grundvandstruende aktiviteter, jævnfør de Statslige udmeldinger til vandplanernes retningslinje nr. 40.

Ringkøbing-Skjern Kommune
Land, By og Kultur